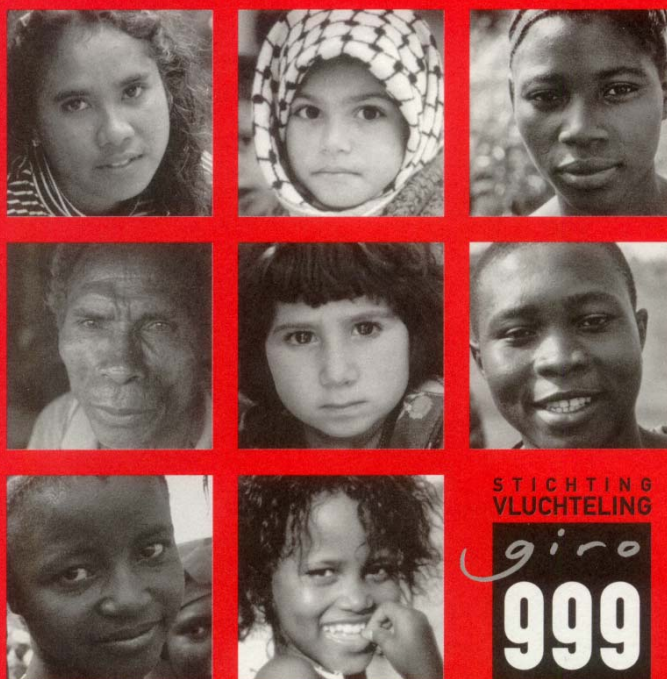

Jaarverslag 2003

Stichting Vluchteling

Stichting Vluchteling helpt
vluchtelingen wereldwijd

WORD VRIEND VAN EEN VLUCHTELING

Stichting Vluchteling is het samenwerkingsverband van kerken, maatschappelijke instellingen en hulporganisaties dat zich inzet voor vluchtelingen in de derde wereld en Oost-Europa.

Stichting Vluchteling zet zich op humanitaire gronden in voor de opvang en begeleiding van vluchtelingen in hun eigen regio en voor ontheemden: vluchtelingen binnen de eigen landsgrenzen. De hulp is erop gericht om de vluchtelingen een meer zelfstandig bestaan te geven en hun kansen te bieden om zich te ontwikkelen. Onderwijs en vakopleidingen krijgen volop aandacht. Net zoals steun voor het telen van voedsel en, niet op de laatste plaats, hulp bij -vrijwillige- terugkeer naar huis. Zonodig biedt Stichting Vluchteling noodhulp, bijvoorbeeld in de vorm van dekens, tenten en schoon drinkwater. Partners van Stichting Vluchteling ter plekke voeren de projecten ten behoeve van de vluchtelingen uit, het is staand beleid om vluchtelingen zelf direct te betrekken bij de uitvoering van de hulp.

Het Jaarverslag 2003 is opgesteld volgens de Richtlijn Verslaggeving Fondsenwervende Instellingen. Parallel aan het jaarverslag verschijnt een publieksverslag: *Het jaar 2003*.

Mocht u interesse hebben in -extra- exemplaren van het Jaarverslag 2003 of wilt u Het jaar 2003 ontvangen, neemt u dan contact op met het bureau: 070 346 89 46 of info@vluchteling.org.

Stichting Vluchteling is het samenwerkingsverband van kerken, maatschappelijke instellingen en hulporganisaties, dat zich inzet voor vluchtelingen en ontheemden in arme landen. Voor haar werk is de stichting afhankelijk van bijdragen van particulieren, bedrijven en instellingen.

H.M. Koningin Beatrix is beschermvrouwe van Stichting Vluchteling.

Informatie over het werk van Stichting Vluchteling of over vluchtelingensituaties wereldwijd vindt u op het Internet: www.vluchteling.org.

Colofon

Tekst. Antoon Claassen, **financiële deel.** Geke van der A-van Marle

Beeld voorzijde. Voorzijde informatieve folder 2003, drager van een aantal campagnes in 2003.

Opmaak. Ineke Koene

Druk. NDR, Den Haag

Oplage. 200

© 2003, Stichting Vluchteling, Den Haag

Stadhouderslaan 28
2517 HZ Den Haag

telefoon: 070 346 89 46

fax: 070 361 57 40

e-mail: info@vluchteling.org

internet: www.vluchteling.org

giro 999

Voorwoord

Asielzoekers en vluchtelingen

Het jaar 2003 heeft zich gekenmerkt als een jaar van tanend draagvlak voor vluchtelingen. De houding tegenover vluchtelingen verhardt. Het vindt uitdrukking in het heftig politiek en maatschappelijk debat over de vluchtelingen én het beleid van de Nederlandse overheid en dat van de Europese Unie.

Het is pijnlijk, dat velen, politici niet altijd uitgezonderd, te snel en te gemakkelijk mensen die van elders komen onder één noemer rangschikken. Dat zij geen onderscheid maken tussen migranten aan de ene kant en asielzoekers en vluchtelingen aan de andere kant. Het vertroebelt het debat én lijkt slecht uit te pakken voor de positie van de vluchtelingen. De vluchtelingen staan er aanmerkelijk slechter voor dan enkele jaren geleden.

Nederland zet haar onderzoek naar de mogelijkheden om asielzoekers die hier aankloppen elders opvang te bieden door. Ondertussen blijft ons land wel aanzienlijke steun verlenen aan de opvang van vluchtelingen elders, met name via Unhcr, de vluchtelingenorganisatie van de Verenigde Naties.

De maatregelen van de Nederlandse regering lijken weinig oog te hebben voor de kwetsbare positie, waarin de vluchtelingen verkeren, waarmee hun recht op bescherming onder druk komt. Die bescherming vormt juist de kern van het vluchtelingenverdrag van 1951.

Het vluchtelingenbeleid in de westerse wereld

Het beleid in de westerse landen, waaronder Nederland, heeft haar weerslag op de houding van arme landen, die hoge aantallen vluchtelingen opvangen. Landen, zoals bijvoorbeeld Tanzania en Pakistan, die tot voor kort vluchtelingen een gastvrij onthaal hebben geboden, aarzelen om vluchtelingen op te nemen. Deze landen zijn er steeds vaker op uit om de vluchtelingen snel weer terug te sturen en verwijzen daarbij naar het vluchtelingenbeleid in de rijke landen. Het maakt het werk van Stichting Vluchteling er niet gemakkelijker op.

Het Nederlandse beleid leidt er bovendien toe, dat het draagvlak voor vluchtelingen onder het publiek afneemt, met als direct gevolg dat het verkrijgen van particuliere donaties voor hulp aan vluchtelingen en ontheemden meer inzet vergt dan voorheen.

Internationale ontwikkelingen

De houding en het optreden van het regime in Birma maakt de positie van de vele tienduizenden ontheemden in eigen land en de vluchtelingen in Thailand en Bangladesh tot een schier onhoudbare. Dat geldt ook de ontheemden in het Latijns-Amerikaanse Colombia, in het bijzonder de twee miljoen ontheemde kinderen zien hun leven en toekomstverwachtingen in rook opgaan tussen de strijdende partijen door wie zij voortdurend opgejaagd worden. In Europa blijft de situatie in Tsjetsjenië ronduit uiterst schrijnend en hangt de vluchtelingen in het buurland Ingoesetië gedwongen terugkeer boven het hoofd.

De ontwikkelingen in Liberia aan de westkust van Afrika bieden hoop voor de toekomst nu president Charles Taylor de wijk heeft moeten nemen naar Nigeria. Wel hebben tienduizenden burgers, in het bijzonder de vele vluchtelingen en ontheemden, ware nachtmerries moeten doorstaan. Verkrachtingen

en verminkingen leken in het hele land lange tijd aan de orde van de dag.

In de pers sprongen de Rozenrevolutie in Georgië in het najaar en de oorlog in Irak in het voorjaar eruit. Een oorlog die niet leidde tot een grote stroom nieuwe vluchtelingen, waarvoor velen vreesden. De geweldloze revolutie in Georgië leidde tot het vertrek van president Eduard Shevardnadze. Het is aan de leider van de Rozenrevolutie en nieuw gekozen president Mikhail Saakashvili om de immense problemen waar het land voor staat tot een oplossing te brengen, waaronder de problematiek van de ontheemden.

De positie van Stichting Vluchteling

Stichting Vluchteling beschikt over een stevige financiële positie, ook al zijn de particuliere donaties licht gedaald ten opzichte van 2002 en de subsidies van het ministerie van Buitenlandse Zaken afgenomen. De stichting blijft grote zorg besteden aan de fondsenwerving in Nederland.

Ook in 2003 heeft Stichting Vluchteling met recht het Cbf-keur gevoerd, het keurmerk voor goede doelen.

Voor Stichting Vluchteling zijn de ziekte en het overlijden van de directeur Klaas Keuning begin 2003 een zware slag.

Met de komst van Tineke Ceelen als zijn opvolger gaat de stichting met vertrouwen de toekomst in.

*Mr M.J.E.M. Jager,
voorzitter Stichting Vluchteling*

In het dagelijks leven is Mr M.J.E.M. Jager, Commissaris van de Koningin van Flevoland.

Jaarverslag 2003

Stichting Vluchteling

INHOUDSOPGAVE	Pagina
Voorwoord	1
1. Het jaar 2003	5
2. De hulp aan vluchtelingen en ontheemden.....	6
3. Overzicht van de vluchtelingensituaties en de hulpverlening naar continent.....	8
4. Voorlichting	13
5. Fondsenwerving	15
6. Bestuur en organisatie	16
7. Externe contacten	18
8. Sociaal beleid	19
9. Financieel verslag.....	21
10. Accountantsverklaring.....	33
11. Begroting 2004.....	34

Bijlage 1	Overzicht projecten
Bijlage 2	Vijfjaarsoverzicht
Bijlage 3	Samenstelling organen Stichting Vluchteling

1. Het jaar 2003

1.1 Vluchtelingen en ontheemden wereldwijd

Het besluit tot de oorlog in Irak brengt wereldwijde beroering. De vrees, dat de oorlog tot vele tienduizenden vluchtelingen leidt, blijkt achteraf ongegrond. Wel raken mensen op drift. In het Koerdische gebied trekken de mensen bij de aanvang van de oorlog naar de steden, soms voor enkele dagen, soms alleen voor de nacht om in de vroege ochtend weer naar hun huizen terug te keren. Bevreesd als zij zijn voor bombardementen van Saddam Hoesseins leger. Vanuit het oorlogsgebied in en rondom de hoofdstad Bagdad nemen mensen onder meer de wijk naar het noorden.

Een andere gebeurtenis, die een belangrijke weerslag heeft op de vluchtelingenproblematiek, is het vertrek van president Charles Taylor. Na aanhoudende internationale druk verlaat hij Liberia, Nigeria biedt hem onderdak. Het betekent voor delen van Liberia het einde van de almaar voortdurende en uiterst wrede burgeroorlog. Een vredesmacht van de Verenigde Naties ziet toe op de strijdende partijen.

De onderhandelingen tussen de regering in Khartoum en de Spla, de grootste verzetsbeweging in het zuiden van Soedan, brengen enig perspectief op een einde aan de oorlog tussen beide partijen. Een van de kleinere verzetsbewegingen in de westelijke provincie Darfur voelt zich echter opzij gezet. Dit blijkt aanleiding voor felle gevechten en de inzet van zware bombardementen door het regeringsleger, met duizenden doden, gewonden en vluchtelingen als gevolg. Meer dan honderdduizend mensen trekken in korte tijd de grens met Tsjaad over, op zoek naar bescherming.

Internationaal is er minder aandacht voor Birma en Colombia. Colombia is verscheurd door een langdurige, allesoverheersende en vernietigende burgeroorlog. Het land telt alleen al twee miljoen vluchtelingenkinderen en velen die afgelopen jaren meer dan eens op de vlucht gejaagd zijn: door het regeringsleger, door de paramilitaire groepen of door een van de guerrillabewegingen. Het Birmees regime onderdrukt zijn burgers, hervestigt duizenden mensen in nieuwe nederzettingen, vaak ver van hun landbouwgronden. In Thailand zoeken duizenden en duizenden Birmezen hun toevlucht, leven er onder moeilijke omstandigheden en hebben slechts beperkt toegang tot steun van buiten: Thailand is één van de weinige landen die het vluchtelingenverdrag van 1951 niet heeft onderschreven.

1.2 Stichting Vluchteling in 2003

In 2003 verloor Stichting Vluchteling haar directeur Klaas Keuning. Hij overlijdt op 17 februari aan de gevolgen van zijn ziekte. In hem herdenkt de stichting een voorvechter van de rechten van vluchtelingen.

Het hulpconsortium Cardi, waarin de stichting deelneemt, besluit de middelbare school op het Molukse eiland Kelang naar hem te vernoemen. Irc in Azerbeidjan plaatst een gedenksteen voor hem bij het waterleidingsstelsel op de Lachin Wintergrounds. Bij zijn leven heeft Klaas Keuning belangrijk bijgedragen aan beide projecten.

Op 15 augustus 2003 treedt Tineke Ceelen als directeur van Stichting Vluchteling aan. Hiermee eindigt de interim periode van Antoon Claassen. Tineke Ceelen kent een lange staat van dienst op het gebied van internationale samenwerking, tot het voorjaar van 2003 heeft zij in Kameroen gewerkt. De nieuwe directeur richt zich al snel op één van de prioriteiten: de strategie van de stichting voor komende jaren. Dit leidt eind 2003 tot besprekingen met enkele nationale en internationale partners en een werklunch van de voorzitter en de directeur met Ruud Lubbers, Hoge Commissaris van de vluchtelingenorganisatie van de Verenigde Naties.

Stichting Vluchteling heeft haar contacten met Unhcr geïntensiveerd en de banden met VluchtelingenWerk Nederland aangehaald.

In een uitgebreide kennismakingsronde legt de directeur contacten met de relaties van de stichting.

De donaties van de donateurs vertonen een geringe daling, opnieuw draagt de Nationale Postcode Loterij belangrijk bij. Met Unhcr legt de stichting een omvangrijk programma in het West-Afrikaanse Sierra Leone aan de Nationale Postcode Loterij ter financiering voor*. De steun van de Nederlandse overheid vermindert.

2. De hulp aan vluchtelingen en ontheemden

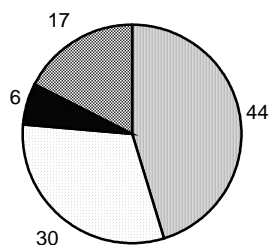
2.1 De bestemming van de gelden

Stichting Vluchteling wijst in 2003 netto een bedrag toe van €8.049.402,- aan hulp voor vluchtelingen en ontheemden buiten Nederland. De bijdrage is besteed aan 97 projecten in 43 landen.

De hulp richt zich op een aantal landen en regio's in vier continenten, op basis van de daadwerkelijk uitgekeerde bedragen, verdeeld naar onderstaand overzicht.

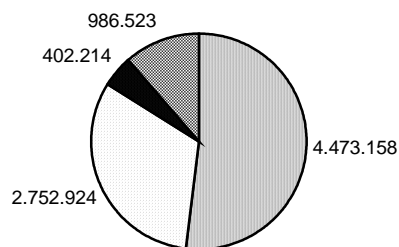
continent	aantal projecten		omvang in euros	
	2003	2002	2003	2002
Afrika	44	54	4.473.158	5.257.741
Azië	30	32	2.752.924	5.241.501
Latijns-Amerika	6	4	402.214	177.808
Europa	17	22	986.523	1.779.581

Aantal projecten in 2003

■ Afrika ■ Azië ■ Latijns-Amerika ■ Europa

Omvang in euros in 2003

■ Afrika ■ Azië ■ Latijns-Amerika ■ Europa

2.2 De aard van de hulp

In financiële zin besteedt Stichting Vluchteling 10% aan noodhulp (2002: 9%), 45% aan langdurige humanitaire hulp (2002: 53%) en 45% (2002: 38%) aan wederopbouw hulp. Deze laatste vorm richt zich op vluchtelingen en ontheemden, die naar huis terugkeren. De hulp is erop gericht om hen in staat te stellen hun leven weer vorm en inhoud te geven. Hiertoe droeg de stichting bij aan huisvesting, voedselvoorziening, onderwijs en medische zorg.

De langdurige humanitaire hulp is erop gericht om een -tijdelijk- perspectief te bieden aan

* Op het *Goed Geld Gala*, 29 januari 2004, maakt de Nationale Postcode Loterij bekend, dat zij het gemeenschappelijke programma van Stichting Vluchteling en Unhcr in Sierra Leone honoreert voor de gevraagde 2,2 miljoen euro. Dit bedrag, uit de dertiende trekking, komt boven op de reguliere bijdrage, die in 2003 2,5 miljoen euro bedraagt.

vluchtelingen en ontheemden en hen in staat te stellen een menswaardig en zelfstandig bestaan te leiden tot zij weer naar huis kunnen terugkeren. De hulp heeft onder meer betrekking op onderwijs en vakopleidingen, kredietverstrekking ten behoeve van een eigen bedrijf en verbetering van de medische voorzieningen.

Bij noodhulp gaat het om onderdak, voedsel en drinkwater, sanitaire voorzieningen.

De hulp richt zich op vluchtelingen, ontheemden (mensen op de vlucht in eigen land) en aan vluchtelingen en ontheemden die naar huis terugkeren.

Van de hulp komt 28% (2002: 47%) ten goede aan vluchtelingen en 72% (2002: 53%) aan ontheemden. Gezien het aantal vluchtelingen (ongeveer 14 miljoen mensen) en het aantal ontheemden (ca 20 miljoen mensen) is de verdeling tussen beide groepen meer in evenwicht dan in het verleden, temeer daar ontheemden over het algemeen in een meer kwetsbare positie verkeren dan vluchtelingen.

2.3 De uitvoering van de hulp

Nationale en internationale organisaties, die in de vluchtelingengebieden hun diensten bewezen hebben, voeren de projecten van Stichting Vluchteling uit. In overleg met de uitvoerende partnerorganisaties leggen deze projectvoorstellen voor, die passen binnen het beleid van de stichting. Naar vermogen honoreert de stichting de aanvragen.

Met het Nederlandse Rode Kruis, Cordaid en KerkinActie, die aangesloten zijn bij de stichting, is een overeenkomst aangegaan voor programmatische financiering. In dat kader voeren zij programma's uit ter waarde van €932.650,-. Ook met Unhcr, de vluchtelingenorganisatie van de Verenigde Naties, is een dergelijke overeenkomst aangegaan. Zij ontvangt op haar beurt een bijdrage van €700.000,-, inclusief een extra bijdrage voor de hulpverlening in Irak ter grootte van €100.000,-.

Het consortium Cardi, waarin de stichting en drie internationale vluchtelingenorganisaties participeren, voert een aantal hulpprojecten in Indonesië uit.

In 2003 zijn voorts projecten uitgevoerd door internationale en nationale partnerorganisaties van Stichting Vluchteling. Hiervoor is een bedrag van €6.982.169,- beschikbaar. Voor een aantal van deze projecten verleent de Nederlandse overheid een subsidie.

In 2003 werkt Stichting Vluchteling voor het uitvoeren van haar projecten nauw samen met een aantal nationale organisaties, waaronder Chca in Georgië, Hi Neighbour en Bospo in Bosnië-Herzegovina, Fawe in Sierra Leone, Azza in het noorden en Mrda in het zuiden van Soedan en Area in Afghanistan. De belangrijkste internationale partners van de stichting waren Handicap International, International Medical Corps, International Rescue Committee, Merlin en Mines Advisory Group.

2.4 De veldreizen

Ieder jaar voert het bureau een aantal veldreizen uit. Met de bezoeken wil de stichting de uitvoering van de hulp evalueren, inzicht verwerven in de ontwikkeling van de vluchtelingensituatie ter plekke en zich een beeld vormen van de hulpbehoeften op de langere termijn.

In 2003 brengen projectmedewerkers veldbezoeken aan Kenia, Soedan, Oeganda, Liberia, Burundi en Tanzania in Afrika, Afghanistan en Pakistan in Azië, Colombia in Latijns-Amerika en Bosnië-Herzegovina, Georgië en Azerbeidjan in Europa. Van de reizen zijn verslagen gepubliceerd.

Op hun verzoek brengt een groep van zeven landbouwkundigen uit Azerbeidjan, nauw betrokken bij de uitvoering van de projecten van Stichting Vluchteling ter plekke, in de zomer een werkbezoek van een week aan Nederland. Het drukke programma van de groep, met dank aan de verschillende gastheren, leidt onder meer naar de provincie Flevoland (groenteteelt op proefboerderijen, landaanwinning en ver- en ontzilting van de bodem), het Duinwaterleidingbedrijf Zuid-Holland en het Hoogheemraadschap Delfland (waterwinning en waterzuivering), de bloemenveiling in Rijnsburg, het

Veeteelt- en

KI-museum en, voor particuliere landbouwproductie en marketing van landbouwproducten, enkele boerenbedrijven met een winkel aan huis in het land van Maas en Waal en het Land van Cuijk: fruitbomen, melkrundvee en kaasproductie, melkpaarden en productie van medicinale paardenmelk.

3. Overzicht van de vluchtelingensituaties en de hulpverlening naar continent

In bijlage 1 is een overzicht van de uitgevoerde projecten opgenomen, alsmede de financiële bijdrage van Stichting Vluchteling aan de projecten.

3.1 Azië

In Azië is de publieke aandacht vooral uitgegaan naar Irak en Afghanistan, ook voor Stichting Vluchteling belangrijke aandachtsgebieden. Tegelijkertijd leiden de ontwikkelingen in Birma, waar internationaal weinig oog voor bestaat, nog immer tot nieuwe vluchtelingen, die in Thailand een veilig heenkomen zoeken. Thailand erkent slechts een beperkt aantal van hen, anderen merkt zij aan als migrant.

3.1.1 Birma, Bhutan, Indonesië en Sri Lanka

De gestaag groeiende groep Birmese ontheemden en vluchtelingen in Thailand behoort tot de meest kwetsbare groepen in Azië. Eind 2003 telt Thailand 145.000 vluchtelingen uit Birma, met name Karen en Karenni. Thailand telt naar schatting een miljoen Birmezen, die noch erkend noch geregistreerd zijn. Onder hen bevinden zich ongeveer 200.000 leden van de Shan-minderheid, op wie de Thaise regering grote druk uitoefent om hen het land uit te krijgen. Dat lot is ook de 120.000 Rohingya-vluchtelingen in Bangladesh beschoren. Het aantal ontheemden in Birma komt op zeker 600.000 mensen, ten dele ondergebracht in nieuwe nederzettingen. In een bloedig incident op 30 mei 2003 is oppositieleider Aung San Suu Kiy opnieuw gevangen genomen en zijn de toenaderingen tussen het regime in Rangoon en Aung San Suu Kiy's Nationale Liga voor de Democratie gestopt.

Stichting Vluchteling biedt al jarenlang via het Burmese Border Consortium noodhulp in alle kampen in Thailand: voedsel en brandstof en draagt bij aan de verbetering van het drinkwater en sanitaire voorzieningen in drie Karenni-kampen. Daarnaast steunt de stichting de kliniek van dr Cynthia Maung. Vanuit de kliniek bereikt de medische hulp ook de ontheemden in Birma.

Nepal biedt nog immer onderdak aan ruim 100.000 etnisch Nepalezen uit Bhutan, die in 1985 hun burgerrechten kwijt zijn geraakt. Jarenlange onderhandelingen hebben in 2003 tot nader onderzoek geleid, met als resultaat dat bijna driekwart van de vluchtelingen als 'vrijwillig migrant' is opgevoerd. Stichting Vluchteling zet in de kampen het zonne-ovenproject voort: de vluchtelingen bouwen ovens, waarop zij hun eten koken. Dit heeft twee grote voordelen: het aantal branden in de dichtbevolkte kampen is enorm afgenomen en de bomen in de omgeving worden gespaard, omdat het hout niet langer nodig is om eten te koken -bovendien leren de mensen omgaan met zonne-energie.

In Indonesië verbeteren de verhoudingen tussen de moslims en christenen op de Molukken, hetgeen mede tot uitdrukking komt in het opheffen van de civiele noodtoestand in september 2003. Ook de militaire aanwezigheid is verminderd. Het aantal ontheemden op de Molukken is gedaald tot 200.000, wel leven de meeste moslims en christenen gescheiden.

In de provincie Atjeh is de staat van beleg van mei 2003 nog van kracht. Bovendien beschouwt de regering de humanitaire hulp als een interne aangelegenheid en weigert zij hulporganisaties van elders de toegang. Tot nu zijn 120.000 mensen tijdelijk ontheemd geraakt.

Stichting Vluchteling zet haar hulp op de Molukken voort: medische zorg, water en sanitaire voorzieningen en onderwijs. Op Atjeh verleent de stichting inkomenssteun aan dorpsgemeenschappen.

In Sri Lanka heeft het staakt-het-vuren van 2002 tussen het regeringsleger en de Tamil Tijgers tot de terugkeer van 300.000 ontheemden geleid -nog een half miljoen mensen is van huis en haard verdreven.

Stichting Vluchteling is betrokken bij een ontminningsprogramma in het noordoosten van het land.

3.1.2 Afghanistan

De goedkeuring van een nieuwe grondwet voor Afghanistan door de Loya Jirga, de Vergadering van Oudsten, is een mijlpaal in 2003. Net zoals de terugkeer van 400.000 vluchtelingen. Niettemin verblijven nog immer 1,2 miljoen Afgaanse vluchtelingen in Pakistan en een zelfde aantal in Iran. De vredesmacht van de Verenigde Naties, waarin Nederland deelneemt, breidt zijn werkgebied uit naar regio's buiten de hoofdstad Kaboel. Onder leiding van de Verenigde Staten gaat de strijd tegen de Taliban en Al Qaida door.

Stichting Vluchteling richt haar hulp op herstel en wederopbouw: landbouw, onderwijs en medische zorg. In de vluchtelingenkampen in Pakistan zet de stichting het onderwijs aan meisjes voort, net zoals de medische zorg.

3.1.3 Het Midden-Oosten

De oorlog in Irak eindigt op 1 mei 2003. In enkele weken tijd is de val van het wrede regime van Saddam Hussein een feit. Het herstel en de wederopbouw van een democratisch Irak gaan minder voor de wind. Gerichte aanslagen kosten tal van doden, onder wie de speciale afgezant van de Verenigde Naties Sergio Vieira de Mello. De oorlog heeft nauwelijks tot een nieuwe stroom vluchtelingen geleid. Iraakse vluchtelingen uit de buurlanden zien hun kansen op terugkeer toenemen, wachten echter tot de situatie veilig is. Voor de Koerdische vluchtelingen in het noorden en de Shi'ietische vluchtelingen in het midden en zuiden zijn de kansen op terugkeer sterk verbeterd.

Stichting Vluchteling biedt in 2003 hulp aan nieuwe vluchtelingen, onder meer door het inzetten van mensenrechtenteams. De hulp in het noorden is geïntensiveerd, hier draagt de stichting bij aan ontminning en medische zorg voor slachtoffers van landmijnen. Voor een deel is dit gefinancierd uit de opbrengsten van de actie van de Samenwerkende Hulporganisaties.

In Turkije zit geen beweging in verbetering van de positie van de ongeveer vier miljoen ontheemde Koerden. Evenmin in de mogelijkheden hen te steunen en daarmee een nieuw perspectief te bieden: de Turkse autoriteiten maken de hulpverlening aan de Koerdische ontheemden bijzonder lastig.

Stichting Vluchteling zet het vakopleidingsprogramma voor Koerdische vluchtelingenvrouwen in Mersin voort.

3.1.4 De bezette Palestijnse gebieden

Eén op de drie vluchtelingen wereldwijd is Palestijn. Daarmee vormen de Palestijnen het grootste, ook langdurigste vluchtelingenprobleem ter wereld. Na de tweede intifada van 2000 is het vredesproces tot stilstand gekomen. Nu lijkt met de bouw van een muur door Israël elk perspectief voor de Palestijnen de bodem ingeslagen.

Stichting Vluchteling verleent juridische steun en biedt vluchtelingenkinderen in Libanon psychosociale steun.

3.2 Afrika

Het meest schrijnend op het Afrikaanse continent was de voortwoekerende burgeroorlog in Liberia -deze loopt volledig uit de hand. Met als gevolg dat de internationale druk op president Charles Taylor zo toeneemt, dat hij slechts één uitweg ziet en de wijk neemt naar Nigeria. In Soedan lijken de nieuwe vredesbesprekingen tot een zekere stabilisering te leiden.

3.2.1 De Hoorn van Afrika

Soedan telt het hoogste aantal ontheemden: vier miljoen mensen, van wie de helft in het noorden en de helft in het zuiden verblijft. In 2003 is gewerkt aan een vredesakkoord tussen de regering in Khartoum en de belangrijkste verzetsbeweging in het zuiden: Spla. Enerzijds leidt dit tot een zekere rust,

anderzijds zet het regeringsleger in de westelijke provincie zwaar geschut in tegen een van de kleine verzetsbewegingen, met honderden doden en gewonden als gevolg. Bovendien vlucht een half miljoen mensen, van wie er honderdduizend hun toevlucht zoeken in Tsjaad.

Stichting Vluchteling biedt zowel in het noorden als het zuiden onderwijs en medische zorg aan de ontheemden, ook heeft kredietverstrekking plaats. In het Keniaanse vluchtelingenkamp Kakuma biedt de stichting medische zorg en onderwijs voor volwassenen.

Na de wapenstilstand van 2000 heeft een onafhankelijk grenscomité de grens tussen Ethiopië en Eritrea vastgelegd. In het grensgebied blijft het onrustig, reden om de vredesmacht van de Verenigde Naties te handhaven.

Stichting Vluchteling biedt hulp aan vluchtelingen die naar Eritrea terugkeren, in het bijzonder door de landbouw te stimuleren teneinde de vluchtelingen in staat te stellen het hoofd te bieden aan de aanhoudende voedseltekorten. Financiering heeft plaats uit de opbrengst van de actie van de Samenwerkende Hulporganisaties 'Honger in Afrika' van 2002.

3.2.2 De westkust van Afrika

In de loop van 2003 trekken in Liberia de beide rebellenbewegingen, Lurd en Model, vechtend en brandschattend op naar de hoofdstad Monrovia. Plunderingen, verkrachtingen en rekrutering van kindsoldaten zijn aan de orde van de dag. Honderdduizenden Liberianen raken, veelal opnieuw, ontheemd en zoeken hun toevlucht in openbare gebouwen en geïmproviseerde kampen.

In augustus bereiken de partijen een vredesakkoord en treedt een overgangsregering aan. Een vredesmacht van de Verenigde Naties leidt tot een broze vrede.

Stichting Vluchteling richt zich op psychosociale zorg voor verkrachte vrouwen, medische zorg en onderwijs.

In het buurland Sierra Leone houdt de vrede stand. Nagenoeg alle vluchtelingen en ontheemden zijn naar huis teruggekeerd, nadat in 2001 de burgeroorlog eindigde. Het oorlogstribunaal heeft een begin gemaakt met de berechting van de belangrijkste oorlogsmisdadigers.

Stichting Vluchteling draagt bij aan medische zorg, watervoorziening en ontwikkeling van de landbouw.

Ondanks de vredesovereenkomst in Ivoorkust gaan de gevechten door. Franse eenheden bewaken het overgangsgebied tussen de verzetsstrijders in het noorden en de regeringstroepen van president Laurent Gbagbo in het zuiden. Tienduizenden burgers zijn nog op de vlucht.

Stichting Vluchteling richt zich op verbetering van water- en sanitaire voorzieningen.

Guinee-Conakry, één van de armste landen ter wereld, biedt al jaren onderdak aan vluchtelingen uit de West-Afrikaanse landen.

Stichting Vluchteling draagt bij aan gezinshereniging van vluchtelingen en onderwijs aan Liberiaanse vluchtelingen.

Het nieuwe vredesplan van mei 2003 voor de Westelijke Sahara voorziet in een overgangperiode, waarin de verzetsbeweging Front Polisario en Marokko de macht delen. Binnen vijf jaar moet een referendum een oplossing bieden voor de status van de Westelijke Sahara.

Stichting Vluchteling biedt al jaren medische zorg aan gevluchte Saharanen in Algerije.

3.2.3 Centraal Afrika: het Grote Meren-gebied en Angola

In oktober 2003 bereiken de regering en de grootste rebellengroepen in Burundi een overeenkomst over hun posities, een vervolg op de Vredesovereenkomst van Arusha van 2000. Het leidt tot een sterke verbetering van de veiligheidssituatie. Ruim 50.000 vluchtelingen keren uit Tanzania terug, in Burundi verblijven echter nog ruim 280.000 ontheemden in een groot aantal kampen.

Stichting Vluchteling biedt zowel in Burundi als in Tanzania steun aan het onderwijs en zij verleent belangrijke psychosociale zorg. Daarnaast bevordert de stichting de terugkeer van vluchtelingen.

In de gewelddadige periode vanaf 1994 zijn 3,3 miljoen mensen in de Democratische Republiek

Congo omgebracht. Met het vredesakkoord van 2002 eindigt de oorlog, in 2003 gevolgd door de vorming van een overgangsregering. De strijd om de rijke grondstoffen gaat onverminderd voort, het aantal vluchtelingen en ontheemden blijft onverminderd hoog en is in 2003 van 2 tot 3 miljoen gegroeid. Daarnaast vangen de buurlanden bijna een half miljoen vluchtelingen op. Omgekeerd biedt de DR Congo onderdak aan wisselende aantallen vluchtelingen uit haar buurlanden. Stichting Vluchteling biedt medische zorg en voedsel aan de ontheemden.

Angola ligt bezaaid met landmijnen, bovendien is een derde van de bevolking afhankelijk van humanitaire hulp. Het zijn de naweën van de burgeroorlog. Inmiddels zijn de vijandelikheden gestopt en is ook hulp mogelijk in tot voor kort ontoegankelijke regio's. De helft van de ruim vier miljoen ontheemden is teruggekeerd, ook 50.000 vluchtelingen uit de kampen in Congo en Zambia - bij elkaar goed voor 400.000 vluchtelingen- zijn terug.

Stichting Vluchteling steunt het landbouwprogramma voor de vluchtelingen en ontheemden in de provincie Malanje, gefinancierd uit de opbrengst van de Sho-actie 'Honger in Afrika'. Net zoals voor de Eritrese vluchtelingen geldt hier, dat velen door de aanhoudende droogte kampen met een nijpend voedseltekort. Ook draagt de stichting bij aan het ontmijningsprogramma.

3.3 Latijns-Amerika

De voortdurende ontheemden crisis in Colombia tekent het land als een van het meest schrijnende en langdurige vluchtelingenprobleem ter wereld. De uitzichtloze strijd houdt de burgers al jaren in een ijzeren greep. Intimidatie, verdrijving van hele dorpsgemeenschappen en het ronselen van kindsoldaten zijn naast politieke moorden karakteristiek.

3.3.1 Guatemala

Het proces van terugkeer van Guatemalteekse vluchtelingen uit Mexico is als voltooid te beschouwen. Stichting Vluchteling bouwt de huidige steun aan de teruggekeerde vluchtelingen, ontwikkeling van de landbouw, af.

3.3.2 Colombia

De ontheemden crisis in Colombia is één van de ergste ter wereld: sinds het begin van de burgeroorlog zijn ongeveer 3 miljoen mensen ontheemd geraakt. De burgerbevolking is tegen wil en dank betrokken bij een uitzichtloze burgeroorlog, die het land al sinds begin jaren zestig in zijn greep houdt. Intimidatie en verdrijving van burgers én de inzet van kindsoldaten maken deel uit van de oorlogsstrategie van de strijdende partijen. De crisis verergert de laatste jaren slechts, vooral met het afbreken van de vredesbesprekingen tussen de regering van de in 2002 gekozen president Alvaro Uribe en één van de strijdende partijen, de guerrilla's van het Farc. Sindsdien zijn ruim 100.000 Colombianen naar buurlanden als Ecuador en Panama gevlucht en ruim 400.000 Colombianen ontheemd geraakt als gevolg van de intensivering van de gevechten, waarin ook paramilitairen zich mengen.

Bovendien is de extreme onveiligheid een voortdurend gevaar voor burgemeesters en journalisten, voor mensenrechtenactivisten en, uiteraard, de hulpverleners.

Stichting Vluchteling breidt haar hulp in 2003 uit, de gevaarlijke omstandigheden ten spijt. Er is noodhulp verleend, onder meer maaltijdvoorzieningen, en er zijn projecten opgezet om ontheemden in staat te stellen een eigen inkomen te verwerven.

3.4 Europa

De immer voortwoekerende tweede Tsjetsjeense oorlog blijft tot de meest schrijnende situaties leiden, de *Rozen*revolutie in Georgië daarentegen is in 2003 de meest in het oog springende ontwikkeling geweest. Deze geweldloze revolutie heeft tot een machtswisseling en het vertrek van oud-president Eduard Shevarnadze geleid.

3.4.1 Balkan

Sinds het einde van de oorlog in 1995 keerden meer dan 200.000 vluchtelingen en ontheemden naar Kroatië terug. De terugkeer van Kroatische Serviërs blijft problematisch. Zij zien zich geconfronteerd met een aanhoudende sociaal-economische malaise en lopen bij terugkeer tegen bureaucratie en discriminatie aan.

Stichting Vluchteling steunt een landbouwproject om de terugkeer van Kroatisch-Servische vluchtelingen te bevorderen.

Ongeveer een miljoen ontheemden en vluchtelingen zijn naar Bosnië-Herzegovina teruggekeerd of staan geregistreerd voor terugkeer. De veiligheid is sterk verbeterd, het probleem blijft de huisvesting en de geringe sociaal-economische perspectieven.

Stichting Vluchteling heeft zich in het bijzonder gericht op sociaal-economische steun voor en reïntegratie van teruggekeerde ontheemden in het noordoosten van Bosnië, met name in Srebrenica en Bratunac. Ook het vrouwen centrum in Srebrenica, dat zich sterk maakt voor verzoening tussen Servische en moslimvrouwen, kan op steun van de stichting rekenen. Daarnaast biedt de stichting hulp aan vijf gemeenschapscentra in de Republika Srpska, met specifieke aandacht voor cursussen, psychosociale hulp en sociaal-culturele activiteiten voor kwetsbare ontheemden, vluchtelingen en repatrianten.

In 2003 leven de meeste vluchtelingen en ontheemden in de regio in Servië-Montenegro, respectievelijk 340.000 en 230.000. Kroatisch-Servische en Bosnisch-Servische vluchtelingen hebben de mogelijkheid tot integreren. Dat geldt niet voor Kosovaarse Serviërs en Roma uit Kosovo. De status van Kosovo is niet helder. Het staat onder internationaal toezicht, maar is deel van de republiek Servië.

Stichting Vluchteling is in Servië-Montenegro met name betrokken bij psychosociale steun en gemeenschapsofbouw voor vluchtelingen en ontheemden en bij inkomenssteun aan Kosovaarse ontheemden in het zuiden van het land.

3.4.2 Kaukasus

De oorlog in Tsjetsjenië heeft geleid tot de ernstigste humanitaire crisis in de Noordelijke Kaukasus. Hoewel de Russische strijdkrachten de controle over Tsjetsjenië hebben, zijn zij niet in staat het Tsjetsjeense verzet te doven. Tegelijkertijd resulteren terreuracties in Tsjetsjenië en in de Russische Federatie in een steeds harder optreden van het Russische leger. Als gevolg van het oorlogsgeweld zijn in 2003 naar schatting 300.000 Tsjetsjenen ontheemd op een bevolking van ongeveer 800.000 mensen, bijna 40% van de bevolking. Ongeveer 70.000 Tsjetsjenen zijn in Ingoesjetië beland. De Russische overheid zet hen sterk onder druk om naar Tsjetsjenië terug te keren en wil in het voorjaar van 2004 alle kampen sluiten -tegelijkertijd bemoeilijkt zij de hulpverlening. De vooruitzichten op veilige terugkeer, verzoening en reïntegratie zijn uitzichtloos.

Stichting Vluchteling is betrokken bij onderwijs en vakscholing aan ontheemde Tsjetsjeense kinderen en jongeren. Zij ontvangen bovendien dagelijks een warme maaltijd in de kampscholen. Verder verleent de stichting medische zorg.

Met de *Rozen*revolutie in november 2003 wist de Georgische oppositie president Eduard Shevardnadze tot aftreden te dwingen. De recente verkiezing van oppositieleider Mikhail Saakashvili tot nieuwe president luidt hopelijk een nieuw tijdperk in van de strijd tegen corruptie, armoede en criminaliteit, die de bevolking en in het bijzonder de kwetsbare groepen als de ontheemden tot grote wanhoop dreven. In Georgië verblijven 250.000 ontheemden, verjaagd uit de afgescheiden provincies Abchazië en Zuid-Ossetië en 4.000 gevluchte Tsjetsjenen in de moeilijk toegankelijke Pankisi-vallei. Enerzijds kunnen de ontheemden niet naar huis terug, anderzijds staat de regering zeer aarzelend tegenover hun integratie elders in het land.

Stichting Vluchteling heeft in 2003 steun verleend aan inkomensgenererende activiteiten en microkredietverlening.

In Azerbeidjan duurt de patstelling rondom de provincie Nagorno Karabagh onverminderd voort. De oplopende spanningen en conflicten tussen Armenië en Azerbeidjan over de status van de provincie

mondten in 1992 uit in een oorlog. Armenië slaagde erin Nagorno Karabagh en een omliggende bufferzone te veroveren. Ruim 570.000 etnische Azeri zijn als gevolg hiervan ontheemd geraakt. Meer dan zestig procent van hen leeft onder erbarmelijke omstandigheden, ten dele in uitgegraven holen in de grond.

Stichting Vluchteling is betrokken bij het herstel van de drinkwatervoorziening voor een zeer kwetsbare groep ontheemden op de Lachin Wintergrounds.

4. Voorlichting

4.1 Schrijvers en Vluchtelingen

In oktober 2003 bracht uitgeverij Veen *De onzichtbaren* van Karel Glastra van Loon uit, parallel hieraan verscheen het fotoboek *De onzichtbaren in beeld* van Jan Bogaerts. De roman van Karel Glastra van Loon, mede mogelijk gemaakt door een bijdrage van het Vsb-fonds, opent de serie *Schrijvers en Vluchtelingen* van Stichting Vluchteling. Het initiatief bouwt voort op *Ga met de wind, zeggen de schaduwen*, een verhalenbundel van vluchtelingenschrijvers over vluchten en vluchtelingen, samen met uitgeverij Jan Mets op de markt gebracht. Net zoals de verhalenbundel is het project Schrijvers en Vluchtelingen gericht op een ruim en breed publiek.

Karel Glastra van Loon verbleef met zijn gezin drie maanden in het Thaise Mae Sot, nabij enkele Birmese vluchtelingenkampen, aansluitend bezocht hij Birma. Op zijn ervaringen ter plekke baseerde hij *De onzichtbaren*. Zowel het boek als de betrokkenheid van Stichting Vluchteling bij het project mochten rekenen op een overweldigende belangstelling van de media. Tijdens zijn verblijf in Thailand sprak Karel Glastra van Loon een wekelijkse column uit in Ncrv's radioprogramma *1 op de middag*. Binnen enkele weken bleek reeds een tweede druk nodig. Hiermee is de eerste uitgave van Schrijvers en Vluchtelingen meer dan geslaagd. Met de boeken wil de stichting vluchtelingen van ver in de huiskamer van de Nederlander brengen. In die zin markeert het project een nieuwe stap in de voorlichting van Stichting Vluchteling en het belang dat zij daaraan hecht.

4.2 VluchtelingenNieuws, VluchtelingenWijzer en Refugee Spotlights

De voorlichting in Nederland vormt naast de directe hulp aan vluchtelingen en ontheemden de tweede doelstelling van de stichting. Deze krijgt naast de roman van Glastra van Loon vorm in voorlichting binnen het onderwijs, met name de uitgave van het periodiek *VluchtelingenWijzer* en een bijdrage in *SamSam*, een uitgave van het ministerie van Buitenlandse Zaken voor leerlingen in het basisonderwijs. De bijdrage van de stichting in *SamSam* gaat in op de twee miljoen ontheemde kinderen in Colombia. De thema's van *VluchtelingenWijzer* zijn Sierra Leone (maart) en Colombia (september en november). In het verlengde van beide laatste uitgaven verschijnt een lespakket over de ontheemdenproblematiek van Colombia voor groep 7 en 8 van het basisonderwijs.

Naast het onderwijs en het algemene publiek richt Stichting Vluchteling zich meer in het bijzonder op de politiek, de pers, de kerken en de eigen donateurs. De donateurs van de stichting ontvangen vier maal 's jaars *VluchtelingenNieuws*, waarvan elk nummer een bijzonder thema of vluchtelingengebied centraal stelt: bijzondere vluchtelingenvrouwen, met nadruk op Sierra Leone (maart), genomineerde vluchtelingen voor de Van Heuven Goedhart-penning, met extra aandacht voor Burundi (juni), het werk van Stichting Vluchteling in Nederland, met de winnaar van de Van Heuven Goedhart-penning in beeld: de Georgische vluchteling Archil Bakuradze (september) en de schrijnende nood in het verscheurde Liberia (december).

Voor de media verschijnt een nieuwe uitgave, zowel in druk als digitaal: *Refugee Spotlights*, een maandelijks overzicht van de tien meest bijzondere, vaak vergeten, vluchtelingensituaties. Het is een van de manieren om de aandacht te vestigen op vergeten vluchtelingen: mensen die zelden of nooit in het nieuws staan. Ook in 2003 vormt dit de rode draad in het werk van Stichting Vluchteling.

Het eerder ingezette concept *Word vriend van een vluchteling* is verder uitgebouwd.

De komst van Tineke Ceelen als directeur van Stichting Vluchteling, geeft extra aandacht in de pers. Zo leidt een interview met haar in het Brabants Dagblad tot een wekelijkse column in de krant. Zij brengt een eerste veldbezoek aan het West-Afrikaanse Liberia, samen met een tv-team van Ncrv's Netwerk. De twee Netwerk-uitzendingen over haar ervaringen én over het bijzondere werk van de Liberiaanse Wata Modad roepen veel reactie op onder het publiek. Tal van mensen bieden hun diensten aan, onder wie twee Nijmeegse beeldend kunstenaars. Zij ontwerpen elk enkele kinderkaarten voor het werk van de stichting in Liberia. De Ster zendt gratis radiocommercials uit met een oproep om via giro 999 bij te dragen aan het lenigen van de nood in Liberia. Rondom de Stercommercials verzorgt Stichting Vluchteling een beperkte mailing, waarin zij steun vraagt voor het werk van Wata Modad, die in Liberia honderden vluchtelingenvrouwen onderdak biedt en weer op de been helpt.

4.3 Wereldvluchtelingendag: 20 juni 2003

Traditiegetrouw ontvangen de kerken in Nederland voor wereldvluchtelingenzondag, zondag 15 juni, Vluchtelingen*Schrift*, het liturgieboekje, gemaakt in samenwerking met de Werkgroep Liturgie van Heeswijk. Vluchtelingen*Schrift* had, net zoals Wereldvluchtelingendag, jongeren als thema, met de vluchtelingenproblematiek in Sierra Leone als voorbeeld. De kerken krijgen daarnaast Vluchtelingen*Nieuws*.

Een aantal kerken houdt een kerkcollecte bij gelegenheid van Wereldvluchtelingendag.

Op 19 juni, daags voor Wereldvluchtelingendag, spreekt Mr Max van der Stoel, minister van Staat, de vierde Van Heuven Goedhart-lezing uit in de Gotische zaal van de Raad van State. In zijn lezing, onder de titel *Conflictpreventie voorkomt vluchtelingenstromen*, gaat Max van der Stoel in op de rol die conflictpreventie zou moeten spelen in het voorkomen van internationale vluchtelingenstromen. Archil Bakuradze ontvangt uit handen van juryvoorzitter prof dr P.H. Kooijmans de tweede Van Heuven Goedhart-penning. Archil Bakuradze, een ontheemde uit de Georgische provincie Abchazië, heeft als directeur en mede-oprichter van de Georgische hulporganisatie Charity for Humanitarian Center Abkhazeti, Chca, een bijzondere prestatie geleverd door tal van ontheemden in Georgië een nieuw bestaan te bieden via het kredietprogramma van Chca. Stichting Vluchteling financiert sinds een aantal jaren dit programma.

Aansluitend aan Wereldvluchtelingendag, zondag 22 juni, organiseert Stichting Vluchteling op initiatief van een aantal Haagse musici en vluchtelingen een benefietconcert: Spelen voor Irak. Aan het concert, in de Waalse kerk in Den Haag, verlenen gerenommeerde musici hun medewerking, zoals de leden van het Storioni Trio en het Utrechtse String Quartet. Kunstenaars stellen hun werk ter beschikking voor een kunstveiling en Haagse restaurants verzorgen tezamen met Irakese vluchtelingen een uitgelezen buffet. Spelen voor Irak brengt €10.000,- op.

Rondom Wereldvluchtelingendag zendt Socutera traditiegetrouw drie maal een mini-documantaire over het werk van de stichting uit. Hierin staan Birma en de Birmese vluchtelingen in het Thais-Birmese grensgebied centraal -de schrijver Karel Glastra van Loon verzorgt het persoonlijk gekleurde commentaar.

Voorafgaand aan Wereldvluchtelingendag verschijnt de zevende editie van *Vluchtelingen in getal*: een overzicht in cijfers van aantallen vluchtelingen en ontheemden naar regio, aangevuld met een beknopte analyse van het vluchtelingenprobleem wereldwijd.

In samenwerking met het Nationaal Comité 4 en 5 mei brengt Stichting Vluchteling voor het vierde achtereenvolgende jaar een tekst uit voor bij de dodenherdenking van 4 mei. Dit jaar met als thema *Vrijheid is niet te koop*. De uitgave gaat als gebruikelijk naar alle burgemeesters in Nederland en krijgt ook een plaats op de website: www.vluchteling.org.

Rondom de oorlog in Irak opent Stichting Vluchteling, voor het eerst, een extra website: www.helpirak.nl. Stichting Vluchteling plaatst op de website, met diverse links naar andere sites, algemeen nieuws over de oorlog en concentreert zich op de veranderende vluchtelingenproblematiek. De informatie is dagelijks aangepast. De website biedt bezoekers de mogelijkheid om hun visie op de ontwikkelingen in Irak te geven. Het initiatief is positief ontvangen.

In het geheel van voorlichtingsactiviteiten neemt de website van Stichting Vluchteling een steeds belangrijker plaats in. Het Rotterdamse Tellus hernieuwt de website van Stichting Vluchteling volledig, hetgeen in het bijzonder de gebruiksvriendelijkheid ten goede kwam. Ook inhoudelijk is de website geactualiseerd en uitgebreid.

5. Fondsenwerving

De inkomsten staan onder druk. Om haar inkomsten op niveau te houden, moet Stichting Vluchteling een steeds hogere inspanning leveren. In 2003 lopen met name de projectsubsidies van de Nederlandse overheid terug, hetgeen mede een gevolg was van verminderde belastinginkomsten. De bijdragen van derden, waaronder die van de Nationale Postcode Loterij, blijven op niveau.

5.1 De donateurs

De vele tienduizenden Nederlanders, die elk jaar weer met hun donaties het werk van Stichting Vluchteling mogelijk maken, vormen maatschappelijk een solide basis. In 2003 bedragen de inkomsten van particulieren en instellingen €3.551.003,-. Het aantal donateurs dat via een automatische machtiging of een notariële akte hieraan bijdraagt, neemt opnieuw toe. Uit nalatenschappen ontvangt de stichting een bedrag van €443.809,-.

Via de website kan iedereen zich aanmelden onder *Word vriend van een vluchteling*: het vaste donateurschap van de stichting tegen een bijdrage van €5,- of meer per maand. Als welkomstgeschenk ontvangt de nieuwe donateur Karel Glastra van Loons roman *De onzichtbaren*.

Tellus, het bureau dat de website van de stichting onderhoudt, biedt Stichting Vluchteling gratis de website www.helpenvluchteling.nl aan. Bezoekers van de site kunnen bij diverse bedrijven bestellingen plaatsen -een deel van de gemaakte winst vloeit naar giro 999.

5.2 Institutionele bijdragen

In 2003 neemt Stichting Vluchteling deel aan twee nationale acties van de Samenwerkende Hulporganisaties. Voor Irak in het voorjaar en voor Iran rondom de jaarwisseling. Hoewel de oorlog in Irak niet tot hoge aantallen vluchtelingen leidt, zijn extra inkomsten voor het werk van de stichting in het noorden van Irak meer dan welkom. Stichting Vluchteling ontvangt een bedrag van €34.680,-. Voorafgaand aan de nationale actie vraagt de stichting in een eigen campagne om extra bijdragen, hetgeen resulteert in €283.200,-. Met de opbrengst financiert Stichting Vluchteling onder meer extra medische zorg en mensenrechtenteams van Human Rights Watch.

De nationale actie ten behoeve van hulp aan de aardbevingsslachtoffers in Bam, Iran, start net voor de jaarwisseling. De actie brengt ongeveer 8,5 miljoen euro op, waarvan ruim een half miljoen euro ten behoeve van het werk van de stichting. De gelden zijn ingezet voor tenten, matrassen en dekens voor de vluchtelingen ter plekke en tijdelijke behuizing met water en sanitaire voorzieningen.

Ook in 2003 ontvangt Stichting Vluchteling grote en kleine bijdragen van uiteenlopende instellingen, waaronder een aantal als resultaat van een eigen fondsenwervende actie. Zo sparen de leden van de

Gereformeerde Vrouwenbond voor het zevende opeenvolgende jaar voor het werk van de Stichting Vluchteling. De opbrengst, €12.442,- groot, komt ten goede aan het vakopleidingsprogramma voor Koerdische vluchtelingenvrouwen in het Turkse stadje Mersin. De vrouwen volgen er een vakopleiding, die hen in staat stelt weer op eigen benen te staan. Inmiddels spaart de Gereformeerde Vrouwenbond opnieuw, dit keer voor vluchtelingenvrouwen in Sierra Leone.

Een ander voorbeeld is de actie van het Eindhovense kinderopvangcentrum Doerak, met €1.500,- als resultaat, terwijl de Jantina Stichting €3.000,- bijdraagt voor het werk van Stichting Vluchteling.

Van een aantal andere instellingen ontvangt Stichting Vluchteling grote bedragen, waaronder de Stichting NN (€180.657,-). Ook het Provinciaal Minderbroeders Kapucijnen draagt substantieel bij aan het werk van Stichting Vluchteling: €136.134,-.

Het totaal aan inkomsten van de institutionele donoren komt in 2003 op €332.763,-.

Voor het achtste achtereenvolgende jaar ontvangt Stichting Vluchteling als beneficiant een donatie van de Nationale Postcodeloterij. In 2003 draagt de Nationale Postcodeloterij €2.500.000,- bij aan het werk voor de vluchtelingen en ontheemden.

Net zoals in het verleden verleent het ministerie van Buitenlandse Zaken een aantal projectsubsidies, in het verslagjaar gaat dat om een nettobedrag van €1.836.465,-. Van de Europese Unie ontvangt de stichting een nabetaling ter grootte van €26.713,-.

Ook in 2003 voert Stichting Vluchteling het gecertificeerde *Cbf-keur*, verstrekt door het Centraal Bureau Fondsenwerving. Aan het dragen van het keurmerk liggen strenge eisen voor de financiële verslaglegging en de besteding van de gelden ten grondslag.

5.3 Veldreizen

De veldreizen van de afdeling Voorlichting en fondsenwerving dragen een journalistiek karakter en zijn erop gericht om een beeld te krijgen van lokale vluchtelingensituaties teneinde gegevens te verzamelen voor het werk van de afdeling. In het verslagjaar maakten medewerkers van de afdeling veldreizen naar Georgië en Azerbeidjan en naar Colombia. Het resultaat van de veldreizen vindt zijn neerslag in reisverslagen en in bijdragen aan de periodieken van de stichting.

6. Bestuur en organisatie

6.1 Samenstelling en doelstelling

Stichting Vluchteling is het nationale samenwerkingsverband van kerken, maatschappelijke instellingen en hulporganisaties, dat opkomt voor vluchtelingen en ontheemden in arme landen. De vluchtelingenorganisatie van de Verenigde Naties, Unhcr, is als waarnemer in de stichting vertegenwoordigd.

In 2003 telt de stichting elf lidorganisaties en een waarnemend lid: Bisschoppenconferentie van de R.K. Kerkprovincie in Nederland, Christelijk Nationaal Vakverbond, Federatie Nederlandse Vakbeweging, Generale Synode der Gereformeerde Kerken, Generale Synode der Nederlandse Hervormde Kerk, Humanistisch Verbond, Nederlandse Vrouwenraad, Nederlandse Rode Kruis, Kerk in actie (v/h Kerken in actie/Overige Protestantse Kerken en de Oud-katholieke kerk die participeren in de Stichting Oecumenische Hulp), Raad van Centrale Ondernemersorganisaties, Stichting voor vluchteling-studenten Uaf en Unhcr.

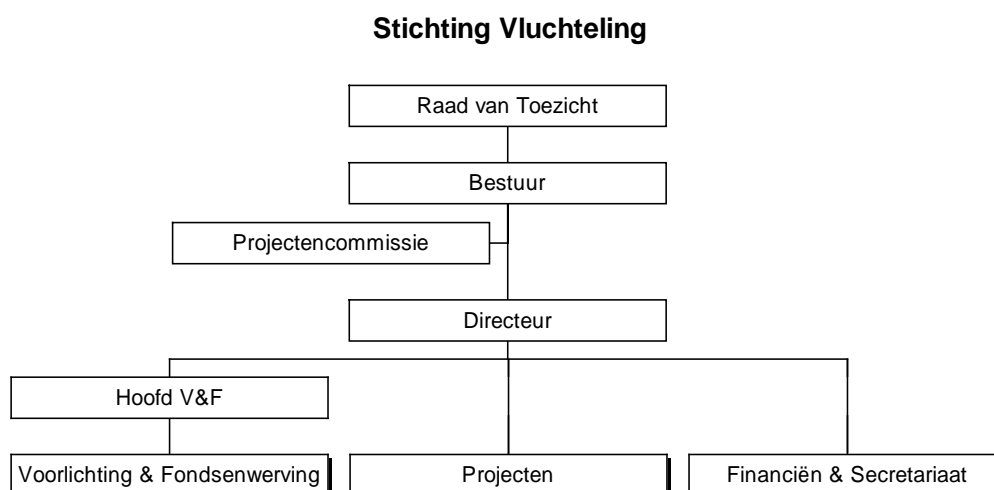
Hare Majesteit Koningin Beatrix is beschermvrouwe van Stichting Vluchteling.

Bijlage 2 bevat een overzicht van de samenstelling van de organen van Stichting Vluchteling.

De doelstelling van de stichting, zoals vastgelegd in artikel 2 van de statuten, luidt: “de stichting stelt zich ten doel de noden van vluchtelingen buiten Nederland onder de aandacht van de Nederlandse bevolking te brengen en, door een beroep te doen op de Nederlandse bevolking, de middelen bijeen te brengen om deze vluchtelingen op humanitaire gronden te helpen”. Vanuit deze doelstelling zet de stichting zich in voor vluchtelingen en ontheemden. Enerzijds door hun mogelijkheden te bieden om -weer- op eigen benen te staan en zich te ontwikkelen, anderzijds door hen in Nederland een stem te geven. Dat laatste gebeurt door lobby-activiteiten en voorlichting over vluchtelingensituaties wereldwijd.

Stichting Vluchteling heeft haar bureau in Den Haag, waar dertien mensen werken. Het Bestuur van de stichting stelt het beleid vast, de Raad van Toezicht keurt het jaarplan en jaarverslag goed, alsmede de begroting.

Organogram

6.2 Raad van Toezicht

Elk van de lidorganisaties, inclusief het waarnemend lid, hebben één vertegenwoordiger in de Raad van Toezicht. De voorzitter, benoemd op persoonlijke titel, zit de raad voor. United Nations High Commission for Refugees, Unhcr, heeft de status van waarnemer.

De Raad van Toezicht keurt het beleid van de stichting op hoofdlijnen goed, inclusief de begroting en het jaarverslag met de jaarrekening. Voorts is de raad belast met het toezicht op de uitvoering van het beleid. In het verslagjaar kwam de raad twee maal bijeen: op 28 mei en 26 november.

In de voorjaarsvergadering keurt de raad het jaarverslag en de jaarrekening 2002 goed, tevens benoemt zij op voordracht van het Bestuur de nieuwe directeur van de stichting: Tineke Ceelen. In de najaarsvergadering keurt de raad het werkplan en de daarbij behorende begroting 2004 goed en benoemt zij een nieuw lid van de raad voor een periode van vier jaar en herbenoemt zij de leden van het Bestuur voor een wisselende zittingsperiode van één tot vier jaar.

In beide zittingen bespreekt de raad de beleidsnota's, die eerder door het Bestuur zijn vastgesteld.

6.3.1 Bestuur

Het bestuur telt negen leden, van wie vijf leden gekozen op voordracht van de deelnemende organisaties en vier leden op persoonlijke titel: voorzitter, vice-voorzitter, secretaris en penningmeester. Laatstgenoemden vormen het dagelijks bestuur.

In 2003 komt het bestuur zeven maal in vergadering bijeen, waaronder een extra vergadering op 26 mei. Op haar extra vergadering stelt het Bestuur de voordracht aan de Raad van Toezicht op voor de benoeming van de nieuwe directeur. Traditiegetrouw keurt het Bestuur de projecten goed. Bovendien besluit zij tot een nieuwe procedure voor het goedkeuren van projecten. Standaard bespreekt zij ter vergadering de verslagen van veldbezoeken van medewerkers van het bureau.

Het bestuur neemt kennis van een aantal informatieve bestuursnotities, zoals over Wereldvluchtelingendag 2003 en besluit in 2004 op Wereldvluchtelingendag de derde Van Heuven Goedhart-penning uit te reiken. De oorlog in Irak en de gevolgen voor -nieuwe- vluchtelingen en ontheemden krijgen alle aandacht, besloten is deel te nemen aan de nationale actie van de Samenwerkende Hulporganisaties ten behoeve van de slachtoffers van de oorlog. Op het einde van het jaar neemt de stichting aan een tweede Sho-actie deel, te weten voor de slachtoffers van de aardbeving in de Iraanse stad Bam. Het bestuur besteedt ruim aandacht aan de herpositionering van de stichting, die in 2004 haar beslag moet krijgen. Ook behandelt zij een aantal beleidsmatige nota's, zoals over de behandeling en goedkeuring van projecten, en buigt zij zich uitvoerig over de Thematische medefinanciering, zoals vastgesteld door het ministerie van Buitenlandse Zaken.

Na ruim twintig jaar trouwe dienst neemt Annet Schiebergen-Zeilstra afscheid als lid van het Bestuur van de Stichting. Martha Meijer, directeur Humanistisch Overleg Mensenrechten, neemt haar plaats in het Bestuur in.

6.3.2 Projectencommissie

De door het bestuur ingestelde projectencommissie bestaat uit twee bestuursleden. In haar nieuwe rol heeft de projectencommissie vooral een stimulerende en adviserende rol op het gebied van de hulpverlening aan vluchtelingen en ontheemden.

6.4 Bureau

De stichting heeft een bureau, gevestigd aan de Stadhouderslaan 28 in Den Haag. Het bureau ondersteunt het werk van de Raad van Toezicht en het Bestuur. Op het bureau werken 13 mensen. De ziekte en vervolgens het overlijden van de directeur leidt in het verslagjaar tot een wijziging in de samenstelling van de staf. Op 15 augustus maakt de waarnemend directeur plaats voor de nieuw benoemde directeur. Per 31 december 2003 telt het bureau twaalf medewerkers in vaste dienst en een medewerker in tijdelijke dienst, tezamen gemiddeld 11,0 full time plaatsen in 2003.

7. Externe contacten

Om haar werk in en buiten Nederland op verantwoorde wijze te doen, voert Stichting Vluchteling nauw overleg en werkt zij intensief samen met derden. In het verslagjaar besluit zij met haar partners in het consortium Cardi de mogelijkheden te onderzoeken voor de oprichting van een netwerk van internationale vluchtelingenorganisaties. Voorts haalt de stichting de banden aan met VluchtelingenWerk, die zich inzet voor vluchtelingen en asielzoekers in Nederland. Ook op het terrein van de voorlichting over en de fondsenwerving ten behoeve van de vluchtelingen en ontheemden werkt de stichting met derden samen en staat zij in nauw contact met charitatieve instellingen in Nederland.

In dit kader maakt Stichting Vluchteling sinds 1996 deel uit van de Samenwerkende hulporganisaties (Sho). De Sho, een verband van negen Nederlandse hulporganisaties, organiseert bij internationale rampen de fondsenwerving in Nederland ten behoeve van de getroffen. Tevens is Stichting Vluchteling vanaf de oprichting aangesloten bij de Vereniging van Fondsenwervende Instellingen (Vfi), en, sinds de oprichting in 1996, bij de Stichting samenwerkende charitatieve instellingen (Stichting Charitas).

Stichting Vluchteling neemt actief deel aan de Werkgroep internationaal vluchtelingenbeleid (WiV). De werkgroep, een overleggroep van Nederlandse hulporganisaties op het terrein van vluchtelingen en ontheemden, richt zich op nationale en internationale ontwikkelingen rondom het vluchtelingenvraagstuk. Met andere particuliere hulporganisaties neemt de stichting deel aan het periodiek overleg met de afdeling Humanitaire Hulp van het ministerie van Buitenlandse Zaken over internationale hulpverlening. Tevens participeert de stichting in het Platform Thematische medefinanciering.

Stichting Vluchteling maakt deel uit van het bestuur van de Stichting bijzondere leerstoel Asielrecht, gevestigd aan de universiteit van Amsterdam. Op dit moment is de leerstoel voor het vierde opeenvolgende jaar niet bezet, hetgeen de stichting zorgen baart.

Stichting Vluchteling neemt als lid van de International Council of Voluntary Agencies (Icva) deel aan de driejaarlijkse ledenvergadering. De council stelt een nieuw strategisch beleid vast en benoemt een nieuw bestuur. De Icva is een koepel van particuliere hulporganisaties, die een belangrijke rol vervult bij de coördinatie van de humanitaire hulp en bij het overleg met organen van de Verenigde Naties, in het bijzonder Unhcr. Er heeft bovendien regelmatig overleg plaats in Genève met Unhcr, de vluchtelingenorganisatie van de Verenigde Naties.

8. Sociaal beleid

Stichting Vluchteling ziet erop toe dat bij de uitvoering van de door haar gefinancierde projecten, zoveel als mogelijk vluchtelingen ingeschakeld worden. In geval vluchtelingen in een arme regio verblijven, is ook aandacht voor bijvoorbeeld toegang tot onderwijs en gezondheidszorg voor de lokale bevolking in Sv's hulpverleningsprogramma's. Initiatieven die afkomstig zijn van de vluchtelingen zelf, hebben Sv's speciale aandacht en belangstelling.

In 2002 zijn de eerste stappen gezet naar een personeelsvertegenwoordiging. In 2003 krijgt deze gestalte en is zij in functie getreden. Een vertegenwoordiging van de medewerkers heeft een belangrijke stem in de benoeming van de nieuwe directeur. Ook bij het herzien van de arbeidsvoorwaarden is de personeelsvertegenwoordiging nauw betrokken. Op 1 januari 2004 is een aantal belangrijke nieuwe secundaire arbeidsvoorwaarden van kracht geworden. De arbeidsvoorwaardelijke regelingen zijn grotendeels herzien. Ook is een begin gemaakt met het aanpassen van de wijze waarop medewerkers begeleid worden in hun functioneren. Voor 2004 staat de afronding van een nieuwe functionerings- en beoordelingssystematiek op het programma. Hierin wordt expliciet ingegaan op een uitgebreider trainingsprogramma voor de medewerkers. Uiteraard biedt Stichting Vluchteling stageplaatsen voor studenten aan.

Met de reparatie van het houtwerk, is het startsein gegeven voor de renovatie van het pand, hetgeen moet leiden tot een meer adequaat kantoor.

9. Financieel verslag

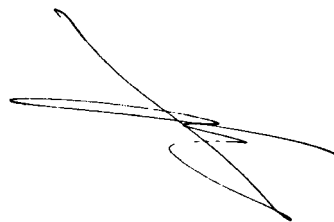
Het financieel verslag 2003 van Stichting Vluchteling bestaat uit:

- de jaarrekening 2003, te weten:
 - de balans per 31 december 2003
 - de staat van baten en lasten 2003
 - toelichting
- het projectenoverzicht per 31 december 2003 (bijlage 1)
- het vijfjaarsoverzicht (bijlage 2).

Den Haag, 10 maart 2004

Drs H.J. Vriesendorp
penningmeester

Mr M.J.E.M. Jager
voorzitter

Balans per 31 december 2003

ACTIVA

	31.12.03	31.12.02
	€	€
Materiële vaste activa	301.083	302.174
Obligaties van de Nederlandse staat	223.352	140.352
Vorderingen		
- Nog te ontvangen van Ned. overheid	879.686	2.750.023
- Voorziening vordering accountantskosten Ned. Overheid	-11.144	0
- Nog te ontvangen van Stichting NN	23.743	79.580
- Nog te ontvangen van Stichting Charitas	15.882	15.882
- Nog te ontvangen rente	31.830	55.000
- Nog te ontvangen nalatenschappen	42.000	4.822
- Nog te ontvangen van IRC Azerbeidjan	5.844	0
- Nog te ontvangen ziekengeld	2.236	9.568
- Nog te ontvangen premie GAK	0	2.184
- Vooruitbetaalde kosten	394	116
	990.471	2.917.175
Liquide middelen		
- Opzegbare deposito's	2.525.054	3.476.923
- Rekeningen-courant	4.181.956	2.423.458
- Kas	2.246	6
	6.709.256	5.900.387
	8.224.162	9.260.088

PASSIVA

Eigen vermogen

- Vrij besteedbaar vermogen

- Stichtingskapitaal	54.454	54.454
- Continuïteitsreserve	694.284	558.150
- Voor projecten	2.973.107	3.520.815
	3.721.845	4.133.419

- Vastgelegd vermogen

- Fonds activa bedrijfsvoering	301.083	302.174
- Reservering voor projecten in Afrika	484.604	0
	785.687	302.174

Schulden op korte termijn

- Toegewezen aan projecten	3.578.130	4.610.935
- Nog te betalen kosten	138.500	213.560
	3.716.630	4.824.495
	8.224.162	9.260.088

N.B. Niet in de balans opgenomen

Vermogen in bloot eigendom, volgens opgave van de beheerder per 31 december 2003 groot €1.540.561.

Staat van baten en lasten 2003

BATEN

	<u>2003</u>	<u>begroot 2003</u>	<u>2002</u>
	€	€	€
Baten uit eigen fondsenwerving			
- nalatenschappen	443.809		228.973
- overige donaties en schenkingen	<u>3.551.003</u>	} 4.100.000	<u>3.837.641</u>
Totaal baten uit eigen fondsenwerving	3.994.812	4.100.000	4.066.614
Kosten eigen fondsenwerving			
- verwervingskosten	422.279	400.000	487.567
- kosten betalingsverkeer	22.810	30.000	23.579
- kosten eigen organisatie	<u>272.310</u>	<u>320.000</u>	<u>286.385</u>
Totaal kosten eigen fondsenwerving	<u>717.399</u>	<u>750.000</u>	<u>797.531</u>
(in % van baten uit eigen fondsenwerving)	18,0	18,3	19,6
Resultaat eigen fondsenwerving	3.277.413	3.350.000	3.269.083
Bijdrage van de Nationale Postcode Loterij	2.500.000	1.815.000	2.268.901
Aandeel in gezamenlijke acties	1.150.398	pm	274.631
Beschikbaar uit fondsenwerving	<u>6.927.811</u>	<u>5.165.000</u>	<u>5.812.615</u>
Overheidsbijdragen			
- Nederlandse overheid	1.836.465	2.750.000	3.372.227
- Europese Unie	<u>26.713</u>	<u>0</u>	<u>47.214</u>
	1.863.178	2.750.000	3.419.441
Rente-inkomsten	<u>125.786</u>	<u>185.000</u>	<u>195.586</u>
Totaal beschikbaar voor doelstelling	<u>8.916.775</u>	<u>8.100.000</u>	<u>9.427.642</u>

LASTEN

	<u>2003</u>	<u>begroot 2003</u>	<u>2002</u>
	€	€	€
Besteed aan doelstelling			
Voorlichting en bewustmaking			
- eigen activiteiten	353.881	395.000	332.127
- uitvoeringskosten eigen organisatie	<u>203.015</u>	<u>213.000</u>	<u>162.461</u>
	556.896	608.000	494.588
Hulp voor vluchtelingen			
- toewijzingen in verslagjaar	8.880.248	7.916.000	10.222.448
- intrekkingen in verslagjaar	-830.846	pm	-718.253
- valutaresultaat op uitkeringen in verslagjaar	<u>-75.076</u>	pm	<u>-262.095</u>
Totaal	<u>7.974.326</u>	<u>7.916.000</u>	<u>9.242.100</u>
- uitvoeringskosten eigen organisatie	391.676	327.000	309.208
- bijdragen consortia, kosten evaluaties	11.323		31.390
- bijdrage overheid in uitvoeringskosten	<u>-89.385</u>	<u>-70.000</u>	<u>-72.386</u>
	<u>8.287.940</u>	<u>8.173.000</u>	<u>9.510.312</u>
Totaal bestemd voor doelstelling	8.844.836	8.781.000	10.004.900
af: totaal beschikbaar voor doelstelling	<u>8.916.775</u>	<u>8.100.000</u>	<u>9.427.642</u>
Saldo staat van baten en lasten	<u>71.939</u>	<u>-681.000</u>	<u>-577.258</u>
af: toegevoegd aan bestemmingsfonds			
- voor projecten in Afrika	-484.604	0	0
af: toegevoegd aan continuïteitsreserve	-136.134	-136.134	-136.134
bij: onttrekking aan fonds activa bedrijfsvoering	<u>1.091</u>	<u>0</u>	<u>16.072</u>
Onttrokken aan vrij besteedbaar vermogen	-547.708	-817.134	-697.320
verloop vrij besteedbaar vermogen voor projecten			
stand per 1 januari	3.520.815		4.218.135
- onttrekking aan fonds activa bedrijfsvoering	1.091		16.072
- toevoeging aan continuïteitsreserve	-136.134		-136.134
- reservering voor projecten in Afrika	-484.604		
- saldo staat van baten en lasten	<u>71.939</u>		<u>-577.258</u>
stand per 31 december	<u>2.973.107</u>		<u>3.520.815</u>

Toelichting

1. Algemeen

- 1.1 Presentatie
- 1.2 Grondslagen voor de waardering van activa en passiva
 - materiële vaste activa
 - obligaties van de Nederlandse staat
 - eigen vermogen
 - vreemde valuta
 - schulden op korte termijn
- 1.3 Grondslagen voor de staat van baten en lasten

2. Toelichting op de balans

- 2.1 Materiële vaste activa
- 2.2 Obligaties van de Nederlandse staat
- 2.3 Eigen vermogen
- 2.4 Schulden op korte termijn
 - toegewezen aan projecten
 - nog te betalen kosten
- 2.5 Niet in de balans opgenomen

3. Toelichting op de staat van baten en lasten

- 3.1 Analyse bij de staat van baten en lasten
- 3.2 Verdeling bureaunkosten
- 3.3 Overzicht bureaunkosten
- 3.4 Bijdrage Nederlandse overheid in kosten projectbegeleiding
- 3.5 Liquiditeitsbeheer en rente-inkomsten

Toelichting

1. Algemeen

Het saldo van de staat van baten en lasten bedraagt €71.939. Dit bedrag is toegevoegd aan het vrij besteedbaar vermogen voor projecten. Begroot was een saldo van €681.000 negatief, omdat in de jaren 2000 en 2002 grote nalatenschappen zijn ontvangen, die, conform bestuursbesluit, gespreid over de jaren 2001 tot en met 2005 dienen te worden besteed. Uiteindelijk is het jaar afgesloten met een positief resultaat. Van de gelden die ons ter beschikking staan uit de nationale actie voor de honger in Afrika resteert nog een bedrag van €484.604. Om tot een verantwoorde besteding te komen heeft Stichting Vluchteling besloten de ontvangen gelden te spreiden over de jaren 2003 en 2004.

Voorts eindigt de looptijd van een groot deel van door Stichting Vluchteling gefinancierde projecten op 31 december. Hierdoor werd Stichting Vluchteling in de tweede helft van december geconfronteerd met de onmogelijkheid om de binnengekomen aanvragen tijdig te behandelen.

Uit het vrij besteedbaar vermogen voor projecten is €136.134 toegevoegd aan de continuïteitsreserve. Het fonds activa bedrijfsvoering is met een bedrag van €1.091 afgenomen.

De inkomsten van de donateurs in 2003 vertonen een geringe daling ten opzichte van 2002.

1.1 Presentatie

Het financieel verslag 2003 is opgesteld in overeenstemming met de Richtlijn Verslaggeving Fondsenwervende Instellingen zoals deze geldt vanaf 1 januari 1999. Het saldo van de staat van de baten en lasten komt tot uitdrukking in de toename of afname van de nog te bestemmen fondsen, het zogenaamde vrij besteedbaar vermogen. Dit vrij besteedbaar vermogen is grotendeels bestemd om in het komende jaar de projecten voor vluchtelingen te financieren.

In de staat van baten en lasten worden de in het verslagjaar gedane toewijzingen minus de intrekkingen en de in dat jaar behaalde koersresultaten (gereserveerd bedrag minus werkelijk uitgekeerd bedrag) opgenomen.

Ten aanzien van de kosten valt op te merken dat de bureaunkosten worden toegerekend aan de drie activiteiten, te weten hulp aan vluchtelingen (projectbegeleiding), voorlichting en bewustmaking en fondsenwerving. De percentages voor toerekening worden jaarlijks bijgesteld. De kosten voor fondsenwerving worden in mindering gebracht op de zelf geworven fondsen en uitgedrukt als een percentage van deze baten.

1.2 Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

De waardering van activa en passiva vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders wordt vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Materiële Vaste Activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op de verkrijgingsprijs of op de waarde in het economische verkeer op basis van taxaties, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op een percentage van de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs of getaxeerde waarde.

Obligaties van de Nederlandse staat

Waardering van de obligaties geschiedt tegen koerswaarde per 31 december met een maximum van de nominale waarde.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen van de stichting betreft vrij besteedbaar vermogen, dat is onderverdeeld in stichtingskapitaal, continuïteitsreserve en het deel voor projecten, en vastgelegd vermogen, dat bestaat

uit het fonds activa bedrijfsvoering en de reservering voor projecten in Afrika.

Het vrij besteedbaar vermogen wordt gemuteerd met de overschotten c.q. tekorten uit de exploitatie.

Vreemde valuta

Vorderingen, schulden en verplichtingen in vreemde valuta worden omgerekend tegen de koers per balansdatum. Transacties in de vreemde valuta gedurende de verslagperiode zijn in de jaarrekening verwerkt tegen de koers per transactiedatum.

Schulden op korte termijn

Onder 'toegewezen aan projecten' worden verantwoord door het bestuur gedane toewijzingen aan vluchtelingenprojecten, verminderd met de daarop gedane uitkeringen. Deze toewijzingen zullen in het volgend jaar worden voldaan.

1.3 Grondslagen voor de staat van baten en lasten

Donaties worden verantwoord in het jaar waarin zij worden ontvangen. Nalatenschappen worden verantwoord in het boekjaar waarin de omvang ervan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Toegezegde overheidsbijdragen worden ontvangen in termijnen. In de meeste gevallen een eerste termijn van 80% en de resterende 20% na eindrapportage over het betreffende project. Deze toegezegde maar nog niet ontvangen bedragen zijn als vordering opgenomen op de balans en als baten verantwoord.

De toewijzingen aan projecten worden verantwoord in het jaar waarin het bestuur hiertoe heeft besloten. De bedragen terzake worden voor het volledige bedrag van de toewijzing onder de kortlopende schulden opgenomen. De daadwerkelijke uitkering vindt plaats ten laste van de schuldenrekening.

Bij toewijzingen aan projecten in buitenlandse valuta hanteert het bestuur een hogere wisselkoers om bij schommelingen van die koers zeker te kunnen stellen dat het project kan worden uitgevoerd. De in enig jaar op definitief afgesloten projecten minder uitgekeerde dan toegewezen bedragen - zijnde valutaresultaten en intrekkingen - komen ten gunste van de staat van baten en lasten en wel in mindering op de post 'hulp voor vluchtelingen'.

De andere baten en lasten worden in beginsel toegerekend aan het verslagjaar waarin de daarop betrekking hebbende activiteiten zijn verricht respectievelijk de lasten zijn ontstaan.

2. Toelichting op de balans

2.1 Materiële vaste activa

Het verloop van de materiële vaste activa in 2003 luidt als volgt:

	<u>computers</u>	<u>inventaris</u>	<u>pand</u>	<u>totaal</u>
	€	€	€	€
Boekwaarde per 1 januari	18.229	7.593	276.352	302.174
Bij: aanschaffingen/verkrijgingen	11.064	4.829	7.349	23.242
Af: afschrijvingen	<u>-11.716</u>	<u>-6.677</u>	<u>-5.940</u>	<u>-24.333</u>
Boekwaarde per 31 december	<u>17.577</u>	<u>5.745</u>	<u>277.761</u>	<u>301.083</u>
Cumulatieve afschrijving per 31 december	<u>90.479</u>	<u>28.674</u>	<u>29.083</u>	<u>148.236</u>

Voor inventaris en computers wordt een afschrijvingstermijn van vier jaar gehanteerd; voor de afschrijving van het pand een termijn van veertig jaar. Op de waarde van de grond (€68.067) wordt niet afgeschreven.

De aanschaffingen van computers in 2003 betreffen vervanging van een aantal computers en de aanschaf van software. De aanschaffingen van inventaris in 2003 hebben betrekking op de vervanging van meubilair en aanschaf van een camera en een beamer. De aanschaffingen betreffende het pand betreffen uitgaven voor onderhoud. De post materiële vaste activa is benodigd voor de bedrijfsvoering.

2.2 Obligaties van de Nederlandse staat

De continuïteitsreserve en het stichtingskapitaal, samen €748.737, zijn thans gedeeltelijk belegd in obligaties van de Nederlandse staat voor nominaal €223.352 (de koerswaarde per 31 december bedraagt €244.049). Het beleid van Stichting Vluchteling is erop gericht zelf geen obligaties te kopen. Obligaties van de Nederlandse staat, verkregen door erfenissen, worden behouden.

Het verloop van de post obligaties is als volgt:

	€
nominale waarde ultimo 2002	<u>140.352</u>
verkrijging in 2003	<u>83.000</u>
nominale waarde ultimo 2003	<u>223.352</u>

2.3 Eigen vermogen

2.3.1 Vrij besteedbaar vermogen

Ter zake van het vrij besteedbaar vermogen voor projecten hanteert Stichting Vluchteling als gewenst beleid dat dit vermogen bij de start van een boekjaar €2,27 miljoen dient te bedragen teneinde in de eerste helft van het jaar projectverplichtingen te kunnen aangaan voor lopende hulpprogramma's en voor plotseling optredende nieuwe vluchtelingenrampen. Aldus wordt bereikt dat de stichting op een evenwichtige wijze gedurende het boekjaar vluchtelingenprojecten kan ondersteunen.

Het deel van het vrij besteedbaar vermogen voor projecten staat per 31 december 2003 op €2.973.107. De afname van dit vermogen vloeit voornamelijk voort uit de gedeeltelijke besteding van een tweetal nalatenschappen, verkregen in 2000 en 2002. Besloten was om deze nalatenschappen in de jaren 2001 tot en met 2005 te besteden.

De delen stichtingskapitaal en continuïteitsreserve dienen als vaste reserve teneinde zeker te stellen dat Stichting Vluchteling aan haar verplichtingen anders dan voor projecten kan voldoen gedurende maximaal één jaar.

	<u>31.12.2003</u>	<u>31.12.2002</u>
	€	€
a. Stichtingskapitaal	54.454	54.454
b. Continuïteitsreserve	694.284	558.150
c. Vrij besteedbaar vermogen voor projecten	<u>2.973.107</u>	<u>3.520.815</u>
Totaal vrij besteedbaar vermogen	<u>3.721.845</u>	<u>4.133.419</u>

Het verloop van het vrij besteedbaar vermogen voor projecten luidt als volgt:

	<u>2003</u>	<u>2002</u>
	€	€
Stand per 1 januari	3.520.815	4.218.135
Toevoeging/onttrekking c.f. saldo van de staat van baten en lasten	71.939	-577.258
Onttrekking voor continuïteitsreserve	-136.134	-136.134
Onttrekking voor reservering projecten in Afrika	-484.604	0
Onttrekking aan fonds activa bedrijfsvoering	<u>1.091</u>	<u>16.072</u>
Stand per 31 december	<u>2.973.107</u>	<u>3.520.815</u>

Het verloop van de continuïteitsreserve luidt als volgt:

	<u>2003</u>	<u>2002</u>
	€	€
Stand per 1 januari	558.150	422.016
Toevoeging aan de continuïteitsreserve	<u>136.134</u>	<u>136.134</u>
Stand per 31 december	<u>694.284</u>	<u>558.150</u>

2.3.2 Vastgelegd vermogen

Het fonds activa bedrijfsvoering is bedoeld als zekerstelling voor de personele en overige verplichtingen van de stichting in geval van liquidatie. Het fonds activa bedrijfsvoering is vastgelegd in de materiële vaste activa.

Het verloop van het vastgelegd vermogen luidt als volgt:

	<u>2003</u>	<u>2002</u>
	€	€
Fonds activa bedrijfsvoering		
Stand per 1 januari	302.174	318.246
Onttrekking aan fonds activa bedrijfsvoering	<u>-1.091</u>	<u>-16.072</u>
Stand per 31 december	<u>301.083</u>	<u>302.174</u>

2.4 Schulden op korte termijn

	<u>2003</u>	<u>2002</u>
	€	€
Toegewezen aan projecten		
Stand per 1 januari	4.610.935	8.261.274
Toewijzingen in verslagjaar	8.880.248	10.222.448
Intrekkingen in verslagjaar	-830.845	-718.253
Valutaresultaat in verslagjaar *)	<u>-75.076</u>	<u>-262.095</u>
	<u>7.974.327</u>	<u>9.242.100</u>
	12.585.262	17.503.374
Netto uitkeringen in verslagjaar	-8.614.819	-12.456.631
Herwaardering toewijzing in vreemde valuta	<u>-392.313</u>	<u>- 435.808</u>
Stand per 31 december	<u><u>3.578.130</u></u>	<u><u>4.610.935</u></u>

*) zie ook de toelichting onder punt 1.3

Nog te betalen kosten

	<u>31.12.2003</u>	<u>31.12.2002</u>
	€	€
Betalingsverkeer		
- Kosten betalingsverkeer december	4.222	3.761
Belastingen en premies sociale verzekeringen		
- Loonbelasting en sociale premies	19.650	11.791
Bureaunkosten		
- Telefoon / portiekosten	890	1.718
- Accountant	10.578	9.000
- Vakantiegeld, vakantiedagen	60.756	102.475
- Vergaderkosten	0	358
- Reiskosten	864	1.024
- Notariskosten	562	3.000
- Publiciteitskosten	17.894	31.764
- Voorlichtingskosten	17.494	24.236
- Evaluatie programma in Kroatië	0	17.454
- Diversen	<u>5.590</u>	<u>6.979</u>
	<u>138.500</u>	<u>213.560</u>

1.5 Niet in de balans opgenomen

Krachtens testamentaire verkrijging heeft Stichting Vluchteling in 1986 in bloot eigendom een vermogen verkregen. De waarde van dit vermogen is per 31 december 2003 volgens opgave van Mees Pierson Trust B.V. €1.540.561 (2002: € 1.430.167).

Het beheer wordt gevoerd door Mees Pierson Trust B.V.. De stichting kan over de middelen niet beschikken. Op dit vermogen rust geen vaste bestemming, noch is een besluit tot mogelijke aanwending genomen.

3 Toelichting op de staat van baten en lasten

3.1 Analyse bij de staat van baten en lasten over 2003

Ten opzichte van de begroting over 2003 vertoonden de totale inkomsten een stijging van €816.775. Dit valt hoofdzakelijk te verklaren uit twee factoren. Stichting Vluchteling deelde mee in de opbrengst van de nationale actie voor Afrika en ontving in 2003 daaruit €1.150.398, en de bijdrage van de Nationale Postcode Loterij bedroeg €685.000 meer dan begroot. Daar staat tegenover dat de bijdrage van de Nederlandse overheid belangrijk lager lag dan begroot.

De in 2003 ontvangen bijdrage van de Nationale Postcode Loterij - ad €2.500.000 - is afkomstig uit de opbrengst van de loterij in het jaar 2002.

Het uiteindelijke resultaat op de staat van baten en lasten dient gezien te worden in relatie tot de gedeeltelijke besteding uit de ontvangst van een tweetal nalatenschappen in 2000 en 2002 voor een totaal van €2.540.000. Overigens is er door diverse omstandigheden toch minder besteed dan was begroot voor 2003; begroot was een negatief resultaat van €681.000, het uiteindelijke resultaat bedroeg €71.939. Door de reservering voor projecthulp in Afrika en de toevoeging aan de continuïteitsreserve is er €547.708 onttrokken aan het vrij besteedbaar vermogen voor projecten.

3.2 Verdeling bureaunkosten

De totale bureaunkosten bestaan uit

- a. De kosten van de eigen organisatie. Deze kosten worden toegedeeld aan de activiteiten project-begeleiding, voorlichting en bewustmaking en fondsenwerving;
- b. De externe kosten voor voorlichting en bewustmaking en voor fondsenwerving.

2.3 Overzicht bureaunkosten naar bestemming

	<u>project- behandeling</u>	<u>fondsen- werving</u>	<u>voorlichting/ bewustmaking</u>	<u>totaal 2003</u>	<u>begroot 2003</u>	<u>werkelijk 2002</u>
	€	€	€	€	€	€
Salaris/sociale lasten	243.804	161.784	137.134	542.722	} 660.000	463.980
Pensioenlasten	29.717	19.720	16.715	66.153		78.795
Overige personeelskosten	37.532	24.906	21.110	83.548		54.192
Reis- en verblijfkosten	23.859	2.982	2.982	29.823	30.000	25.777
Huisvestingskosten	10.896	7.230	6.129	24.254	25.000	21.650
Kantoorkosten	28.568	34.742	15.728	79.038	118.000	80.226
Bestuurskosten	277	369	277	924	2.000	2.208
Overige algemene kosten	17.023	20.577	2.940	40.540	25.000	31.226
Totaal uitvoeringskosten	<u>391.676</u>	<u>272.310</u>	<u>203.015</u>	<u>867.001</u>	<u>860.000</u>	<u>758.054</u>

Aan de bestuurders van Stichting Vluchteling wordt geen bezoldiging toegekend.

De personele lasten zijn in 2003 hoger uitgevallen dan begroot; dit houdt verband met de kosten voor de vervanging van een langdurig zieke medewerker.

Dit is ook de reden waarom het aantal personeelsleden hoger ligt dan was begroot.

	<u>werkelijk 2003</u>	<u>begroot 2003</u>	<u>werkelijk 2002</u>
Gemiddeld aantal personeelsleden	11,0	10,6	11,4
(uitgedrukt in fulltime arbeidsplaatsen)			

De onderbesteding van de post kantoorkosten is het gevolg van opschorten van een aantal investeringen in inventaris en pand tot 2004 en de daarmee gepaard gaande afschrijvingskosten. Onder de post overige algemene kosten vallen onder meer de kosten voor accountant, notaris en verzekeringen; de stijging van deze post valt onder meer te verklaren uit niet-begrote kosten voor verhoogde notariskosten in verband met verkrijging van schenkingen.

De bureaunkosten zijn aan de verschillende activiteiten toegedeeld op basis van de werkelijke bestedingen per activiteit. Dit wordt uitgedrukt in een percentage van de totale kosten: projectbehandeling en -begeleiding 45,2% (2002: 40,8%), fondsenwerving 31,4% (2002: 37,8%), voorlichting/bewustmaking 23,4% (2002: 21,4%).

3.4 Bijdrage Nederlandse overheid in kosten projectbegeleiding

De Nederlandse overheid verstrekt een bijdrage voor projectbemiddeling en -begeleiding gegeven, tot maximaal 3% van het door deze overheid gefinancierde bedrag. In 2003 werd hiervoor €89.385 ontvangen (2002: €72.386).

3.5 Liquiditeitsbeheer en rente-inkomsten

Het liquiditeitsbeheer is erop gericht om fondsen risicoloos te beleggen, daarbij rekening houdend met de mogelijkheid dat fondsen bestemd voor projecten op korte termijn beschikbaar moeten zijn. De omvang van de gelden die door het jaar heen op rente-rekeningen kunnen worden geplaatst kan aanzienlijk fluctueren.

Niet direct-benodigde fondsen worden op opzegbare depositorekeningen gezet met een opzegtermijn van een maand.

	<u>werkelijk 2003</u>	<u>begroting 2003</u>	<u>werkelijk 2002</u>
	€	€	€
Rente obligaties	7.215	} 185.000	7.215
Overige rente-inkomsten	118.904		188.702
Bewaarloon en provisie obligaties	-333		-331
	<u>125.786</u>	<u>185.000</u>	<u>195.586</u>

10. Accountantsverklaring

Deloitte

Deloitte Accountants

Stationsplein 6
Voorburg
Postbus 90721
2509 LS Den Haag

Tel: (070) 3372000
Fax: (070) 3372250
www.deloitte.nl

Datum

1 maart 2004

Behandeld door

Drs. V.W.J.A. van Stijn RA MGA

Kenmerk

4747150.01/059-gm

Accountantsverklaring

Opdracht

Wij hebben het financieel verslag 2003 van Stichting Vluchteling te Den Haag gecontroleerd. Het financieel verslag is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het bestuur van de Stichting. Het is onze verantwoordelijkheid een accountantsverklaring inzake het financieel verslag te verstrekken.

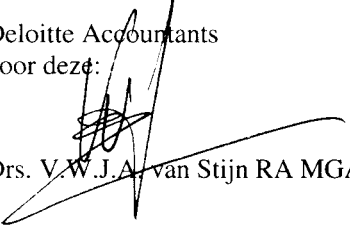
Werkzaamheden

Onze controle is verricht overeenkomstig algemeen in Nederland aanvaarde richtlijnen met betrekking tot controleopdrachten. Volgens deze richtlijnen dient onze controle zodanig te worden gepland en uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat het financieel verslag geen onjuistheden van materieel belang bevat. Een controle omvat onder meer een onderzoek door middel van deelwaarnemingen van informatie ter onderbouwing van de bedragen en de toelichtingen in het financieel verslag. Tevens omvat een controle een beoordeling van de grondslagen voor financiële verslaggeving die bij het opmaken van het financieel verslag zijn toegepast en van belangrijke schattingen die het bestuur van de Stichting daarbij heeft gemaakt, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van het financieel verslag. Wij zijn van mening dat onze controle een deugdelijke grondslag vormt voor ons oordeel.

Oordeel

Wij zijn van oordeel dat het financieel verslag van Stichting Vluchteling een getrouw beeld geeft van de grootte en de samenstelling van het vermogen op 31 december 2003 en van het saldo van de staat van baten en lasten over 2003 in overeenstemming met in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving en met de Richtlijn Verslaggeving Fondsenwervende instellingen.

Deloitte Accountants
voor deze:

Drs. V.W.J.A. van Stijn RA MGA

Deloitte Accountants is een Maatschap van besloten (beroeps)vennootschappen.

A member firm of
Deloitte Touche Tohmatsu

11. Begroting 2004

	begroot 2003 € (x 1.000)	uitkomst 2003 € (x 1.000)	begroot 2004 € (x 1.000)
BATEN			
Baten uit eigen fondsenwerving			
- donaties	3.500	3.273	3.750
- schenkingen	350	278	300
- nalatenschappen	250	444	250
	4.100	3.995	4.300
Kosten eigen fondsenwerving			
- verwervingskosten	400	422	534
- kosten betalingsverkeer	30	23	25
- kosten eigen organisatie	320	272	320
	750	717	879
Resultaat eigen fondsenwerving	3.350	3.278	3.421
(in % van baten uit eigen fondsenwerving)	18,3	18,0	20,4
Bijdrage NPL	1.815	2.500	2.000
Aandeel in gezamenlijke acties	pm	1.150	pm
Beschikbaar uit fondsenwerving	5.165	6.928	5.421
Overheidsbijdragen			
- Nederlandse overheid	2.500	1.836	1.600
- NCDO	0	0	0
- Europese Unie	0	27	0
	2.500	1.863	1.600
Rente-inkomsten	185	126	100
Beschikbaar voor doelstelling	7.850	8.917	7.121
LASTEN			
Hulp voor vluchtelingen	7.666	7.974	6.805
- Kosten eigen organisatie	327	403	326
- Bijdrage overheid	-70	-89	-60
	257	314	266
	7.923	8.288	7.071
Voorlichting/educatie			
- Eigen activiteiten	395	354	392
- Kosten eigen organisatie	213	203	215
	608	557	607
Te bestemmen voor doelstelling	8.531	8.845	7.678
Saldo staat van baten en lasten	-681	72	-557

Samenvatting begroting 2004

Het saldo van de staat van baten en lasten vertoont een tekort van €557.000; hieraan ligt het volgende ten grondslag. In 2000 en 2001 is een tweetal grote nalatenschappen ontvangen (€1,45 miljoen resp. €1,09 miljoen). Teneinde tot een verantwoorde besteding te komen heeft het bestuur besloten om de besteding over een periode van vier jaar uit te spreiden. In 2003 zal een bedrag van €557.000 uit deze nalatenschappen worden aangewend voor de realisering van de doelstelling.

In het onderstaande staatje is in het kort aangegeven welke bedragen er beschikbaar zijn voor de doelstelling en hoe de bestemming is begroot.

Beschikbaar voor doelstelling	€
Beschikbaar voor doelstelling uit baten	7.121.000
Beschikbaar voor doelstelling uit vrij besteedbaar vermogen voor projecten *)	557.000
Totaal beschikbaar voor doelstelling	7.678.000
Te bestemmen voor doelstelling	
Voorlichting/educatie	607.000
Projecthulp	6.805.000
Uitvoeringskosten projecthulp	266.000
Totaal te bestemmen voor doelstelling	7.678.000

*) De extra reserve voor projecten bestaat uit een tweetal nalatenschappen:

- onttrekking aan de nalatenschap Van Hengel	333.400
- onttrekking aan de nalatenschap Breman	223.600
totaal	557.000

Toelichting bij de begroting voor 2004

1. Bij de inkomsten uit eigen fondsenwerving is uitgegaan van €4.300.000. Dit is een geringe stijging t.o.v. de uitkomst in 2003; de verhoging is voornamelijk gebaseerd op de geplande extra inspanningen die tot verhoogde inkomsten moeten leiden.
2. De bijdrage van de NPL is voorzichtig begroot op €2.000.000. Het is mogelijk dat die bijdrage hoger zal uitvallen in 2004.
3. De bijdrage voor 2004 van de Nederlandse overheid is voorlopig begroot op €1.600.000. Het kan zijn dat in de loop van 2004 blijkt dat deze bijdrage hoger zal worden. De verwachte bijdrage van de EU is voor 2004 op 0 gesteld. In het verleden is er alleen voor projecten in Afghanistan steun ontvangen van de EU; op dit moment lopen er geen aanvragen.
4. Saldo staat van baten en lasten: evenals in 2003 wordt een extra bedrag onttrokken aan de vrij besteedbare reserve voor projecten. Het betreft hier de onttrekking uit de nalatenschappen Van Hengel/Breman, die worden besteed in de jaren 2001 – 2005.

Bijlage 1. Overzicht projecten

projecten		toewijzingen			uitkeringen			saldo
<u>nummer</u>	<u>omschrijving</u>	<u>tot 1.1.2003</u>	<u>in 2003</u>	<u>totaal</u>	<u>tot 1.1.2003</u>	<u>in 2003</u>	<u>totaal</u>	<u>per 31.12.2003</u>
AFRIKA								
Algerije								
ALG-02.1	Training van medisch personeel met speciale aandacht voor vroedvrouwen en ondersteuning van verpleegstersschool in de kampen voor Saharaanse vluchtelingen nabij Tindouf	15.245,00	-560,00	14.685,00	15.245,00	-560,00	14.685,00	0,00
ALG-03.1	Training van medisch personeel met speciale aandacht voor vroedvrouwen en ondersteuning van verpleegstersschool in de kampen voor Saharaanse vluchtelingen nabij Tindouf	15.000,00		15.000,00		15.011,55	15.011,55	0,00
ALG-04.1	Training van medisch personeel met speciale aandacht voor vroedvrouwen en ondersteuning van verpleegstersschool in de kampen voor Saharaanse vluchtelingen nabij Tindouf		20.000,00	20.000,00				20.000,00
Angola								
ANG-02.3	Humanitaire assistentie voor ontheemden in de provincies Bie en Huambo	74.404,00	-141,00	74.263,00	74.404,00	-141,00	74.263,00	0,00
ANG-03.2	Programma voor reactivering van de landbouwproductie voor teruggekeerde ontheemden in de provincie Malanje		239.400,00	239.400,00		231.063,62	231.063,62	0,00
ANG-03.3	Humanitaire assistentie via distributie van zaaigoed en gereedschap voor ontheemden in de provincies Bie en Huambo		65.000,00	65.000,00		141,00	141,00	64.859,00
ANG-03.4	Informatieverzameling en voorlichting over landmijnen en preventie van mijnongevallen ter ondersteuning van vestiging van terugkerende vluchtelingen en ontheemden in de provincie Cunene		81.000,00	81.000,00		80.606,33	80.606,33	0,00
ANG-03.5	Zaden- en werktuigendistributieprogramma ter ondersteuning van landbouwproductie voor teruggekeerde ontheemden in Bie		6.881,00	6.881,00		6.881,00	6.881,00	0,00
Burundi								
BUR-02.2	Verzoenings-, gemeenschapsopbouw- en ontwikkelingsprogramma voor terugkerende ontheemden en vluchtelingen en de lokale bevolking in de provincies Ruyigi en Rutana	71.400,00	-19.665,00	51.735,00	68.265,17	-19.665,00	48.600,17	0,00
BUR-03.2	Diverse sociaal-culturele en trainingsactiviteiten voor jongeren in het kader van conflictrespons en preventie in Ruyigi, Rutana en Karuzi	74.250,00		74.250,00		66.613,76	66.613,76	0,00

Bijlage 1. Overzicht projecten

projecten		toewijzingen			uitkeringen			saldo
<u>nummer</u>	<u>omschrijving</u>	<u>tot 1.1.2003</u>	<u>in 2003</u>	<u>totaal</u>	<u>tot 1.1.2003</u>	<u>in 2003</u>	<u>totaal</u>	<u>per 31.12.2003</u>
BUR-04.1	Bevorderen van het psycho-sociale welzijn van ontheemde en lokale jongeren door het uitvoeren van gezondheidsvoorlichting en reconciliatie in de provincies Makanba en Bururi		76.894,00	76.894,00				76.894,00
BUR-04.2	Programma ter ondersteuning van conflictpreventie, actie en vredesopbouw in de provincies Ruyigi, Karuzi en Rutani		79.809,00	79.809,00				79.809,00
Democratische Republiek Congo								
DRC-03.1	Voeding en kleding voor ontheemden in Kalemie en Moba, oostelijk Congo	104.500,00		104.500,00		104.500,00	104.500,00	0,00
DRC-03.2	Distributie van voedsel en materialen voor de bouw van huizen, ondersteuning van basisgezondheidszorg en veiligheid voor ontheemde Pygmeeën in Zuid-Ituri		25.000,00	25.000,00		22.770,00	22.770,00	0,00
DRC-03.3	Protectie en humanitaire assistentie voor vluchtelingenpopulaties uit Angola, Burundi, Rwanda, Soedan en Oeganda en ondersteuning van duurzame oplossingen zoals vrijwillige terugkeer en lokale integratie in Congo		225.000,00	225.000,00		225.000,00	225.000,00	0,00
DRC-03.4	Noodhulpprogramma voor ontheemden in oostelijk Bunia		62.700,00	62.700,00		50.160,00	50.160,00	12.540,00
DRC-04.2	Aanleg van waterputten voor de verbetering van toegang tot schoon drinkwater voor teruggekeerde Pygmeeën in Zuid-Ituri		25.780,00	25.780,00				25.780,00
Eritrea								
ERI-03.3	Verbeteren van de voedselsituatie voor terugkerende vluchtelingen en de lokale bevolking in Gash Barka		179.070,00	179.070,00		173.411,49	173.411,49	0,00
ERI-03.4	Voedselzekerheid door kredietverlening voor kwetsbare Eritrese terugkerenden en de lokale bevolking in Gash Barka		213.838,00	213.838,00		90.465,11	90.465,11	123.372,89
Ethiopië								
ETH-02.3	Fysische en sociale rehabilitatie van gehandicapte Soedanese vluchtelingen en de lokale Ethiopische bevolking in de steden Gambella en Assosa en de kampen Bonga, Fugnido, Dimma, Sherkole en Bambudi	36.075,53	-406,00	35.669,53	34.369,13	-406,00	33.963,13	0,00
ETH-03.3	Fysische en sociale rehabilitatie van gehandicapte Soedanese vluchtelingen en de lokale Ethiopische bevolking in de steden Gambella en Assosa en de kampen Bonga, Fugnido, Dimma, Sherkole en Bambudi	31.500,00		31.500,00		27.972,39	27.972,39	0,00

Bijlage 1. Overzicht projecten

projecten		toewijzingen			uitkeringen			saldo
<u>nummer</u>	<u>omschrijving</u>	<u>tot 1.1.2003</u>	<u>in 2003</u>	<u>totaal</u>	<u>tot 1.1.2003</u>	<u>in 2003</u>	<u>totaal</u>	<u>per 31.12.2003</u>
Guinee								
GIN-03.1	Ondersteuning van terugkeer van ontheemden door middel van huizenbouw, landbouwerehabilitatie en micro-kredieten in Kissidougou, Guéckedou en Mcenta	52.250,00		52.250,00		52.250,00	52.250,00	0,00
GIN-03.2	Volwassenenonderwijs voor Liberiaanse vluchtelingen in de regio Zuid- N'Zerekore		79.622,00	79.622,00		68.063,05	68.063,05	0,00
GIN-03.3	Identificatie, opvang, bescherming en familiehereniging van alleenstaande vluchtelingen- en ontheemde kinderen in Guinee		44.885,00	44.885,00		38.380,91	38.380,91	0,00
GIN-03.4	Opvang, bescherming en voorzieningen voor Liberiaanse vluchtelingen in N'Zerekore en Kissidougou		225.000,00	225.000,00		225.000,00	225.000,00	0,00
Ivoorkust								
IVO-03.1	Noodhulpprogramma ter verbetering van de drinkwatervoorziening voor gevluchte inwoners van de regio's "18 Montagnes" en "Moyen-Cavaly" in Ivoorkust		251.596,00	251.596,00		51.637,27	51.637,27	200.000,00
Kenia								
KEN-02.3	Studiebeurzen voor vluchtelingen, afkomstig uit diverse Afrikaanse landen, in Nairobi	102.213,99	-372,00	101.841,99	94.254,94	-372,00	93.882,94	0,00
KEN-03.1	Gezondheidszorgprogramma voor vluchtelingen in Kakuma en de lokale Turkana-bevolking	80.850,00	190.000,00	270.850,00		248.929,22	248.929,22	0,00
KEN-03.2	Zelfredzaamheidsprogramma voor vluchtelingen in Kakuma en de lokale Turkana-bevolking	68.811,00		68.811,00		59.466,27	59.466,27	0,00
KEN-03.3	Studiebeurzen voor vluchtelingen, afkomstig uit diverse Afrikaanse landen, in Nairobi	89.250,00		89.250,00	34.473,08	42.359,56	76.832,64	0,00
KEN-04.1	Gezondheidszorgprogramma voor vluchtelingen in Kakuma en de lokale Turkana-bevolking		65.450,00	65.450,00				65.450,00
Liberia								
LBR-01.4	Distributie van non-food items aan ontheemden uit Upper Lofa county in Bong en Lower Lofa county	69.371,65	-609,00	68.762,65	69.371,65	-609,00	68.762,65	0,00
LBR-02.1	Zelfredzaamheidsprogramma voor Sierra Leonese vluchtelingen in de kampen Sinje I en II, hoofdzakelijk voor slachtoffers van seksueel geweld	74.483,94	-22,00	74.461,94	70.973,25	-22,00	70.951,25	0,00
LBR-02.4	Noodhulp voor nieuwe ontheemden en lokale bevolking in de counties Nimba, Bong en Montserado	278.691,00		278.691,00	146.457,22	105.055,00	251.512,22	0,00
LBR-03.1	Zelfredzaamheidsprogramma voor ontheemden in Montserado county	68.040,00		68.040,00		60.084,83	60.084,83	0,00

Bijlage 1. Overzicht projecten

nummer	projecten omschrijving	toewijzingen			uitkeringen			saldo
		tot 1.1.2003	in 2003	totaal	tot 1.1.2003	in 2003	totaal	per 31.12.2003
LBR-03.2	Psycho-sociale assistentie aan 750 slachtoffers van seksueel misbruik in de counties Nimba, Grand Gedeh, Bong en Montserado		62.700,00	62.700,00				62.700,00
LBR-03.3	Noodhulp (medische voorzieningen, water en sanitatie) voor Liberiaanse ontheemden in Grand Bassa		63.425,00	63.425,00		68.136,58	68.136,58	0,00
LBR-03.4	Basisgezondheid en onderwijs, noodvoorzieningen voor door de burgeroorlog getroffen bevolking in de counties Montserado, Nimba, Bong, Margibi en Grand Bassa		300.900,00	300.900,00				300.900,00
LBR-03.5	Noodhulp, traumacounselling en verbetering zelfredzaamheid voor slachtoffers van de burgeroorlog (met name vrouwen en kinderen) in Monrovia en omgeving		58.680,00	58.680,00		58.993,34	58.993,34	0,00
LBR-04.1	Wederopbouw gezondheidsstructuren en ondersteuning van reproductieve gezondheidszorg voor (terugkerende) ontheemden en plaatselijke bevolking in county Sinoe		63.542,00	63.542,00				63.542,00
LBR-04.2	Directe hulp aan het weeshuis 'Gloria Children Home' in Monrovia		1.220,00	1.220,00		1.228,25	1.228,25	0,00
Oeganda								
OEG-03.2	Vakscholing voor Zuid-Soedanese vluchtelingen in Arua	21.000,00		21.000,00		18.262,77	18.262,77	0,00
OEG-03.3	Water-, sanitatie- en gezondheidszorgprogramma voor Burundese en Rwandese vluchtelingen in het district Mbarara		65.000,00	65.000,00				65.000,00
Soedan								
SDN-02.1	Zelfredzaamheidsprogramma voor ontheemde vrouwen in de kampen Mayo en Jebel Aulia, buiten Khartoum	47.142,00	-1.446,00	45.696,00	45.015,37	-1.446,00	43.569,37	0,00
SDN-02.2	Basisgezondheidszorg-, water- en sanitatieprogramma voor ontheemden en de lokale bevolking in Bahr el Ghazal	343.710,80	160.072,15	503.782,95	74.144,45	374.324,77	448.469,22	0,00
SDN-03.1	Zelfredzaamheidsprogramma voor ontheemde vrouwen in de kampen Mayo en Jebel Aulia, buiten Khartoum	42.000,00		42.000,00		35.603,70	35.603,70	0,00
SDN-03.2	Basisgezondheidszorg-, water- en sanitatieprogramma voor ontheemden en de lokale bevolking in Bahr el Ghazal		192.500,00	192.500,00		190.052,94	190.052,94	0,00
SDN-03.3	Reproductieve gezondheidszorg voor ontheemden en de lokale bevolking in Wau		65.208,00	65.208,00		62.970,96	62.970,96	0,00
SDN-03.4	Opbouw van lokale capaciteit onder ontheemden ter verbetering van de levensomstandigheden en zelfredzaamheid van diverse groepen ontheemden in Kassala, Khartoum en Wau/Aweil/Raga	68.226,00	551.000,00	619.226,00		601.074,07	601.074,07	0,00

Bijlage 1. Overzicht projecten

nummer	projecten omschrijving	toewijzingen			uitkeringen			saldo
		tot 1.1.2003	in 2003	totaal	tot 1.1.2003	in 2003	totaal	per 31.12.2003
SDN-03.5	Basisgezondheidszorg voor ontheemden, ondersteuning van vier klinieken in de staten Khartoum en Kassala		65.000,00	65.000,00				65.000,00
SDN-03.6	Verbetering van basisonderwijs voor ontheemden en lokale bevolking (training onderwijzers, verstrekking onderwijsmateriaal) in county Mundri		60.274,00	60.274,00		49.401,77	49.401,77	0,00
SDN-03.7	Water- en sanitatieprogramma voor ontheemden, teruggekeerde vluchtelingen en de lokale bevolking in Equatoria State		46.545,00	46.545,00		40.777,26	40.777,26	0,00
SDN-04.2	Basisgezondheidszorg-, water- en sanitatieprogramma voor ontheemden en de lokale bevolking in Bahr el Ghazal		59.500,00	59.500,00				59.500,00
Sierra Leone								
SLE-01.4	Herintegratie van kinderen en jongeren die slachtoffer zijn geworden van de burgeroorlog, o.a. kindsoldaten, in de zuidelijke provincies en Kenema en Kono	250.608,94	-8.233,65	242.375,29	260.033,74	-8.233,65	251.800,09	0,00
SLE-02.3	Gezondheidszorgprogramma (herstel ziekenhuisfaciliteiten en ondersteuning primaire, secundaire en tertiaire gezondheidszorg) in Kailahun	545.085,80		545.085,80	297.234,22	187.310,90	484.545,12	0,00
SLE-02.5	Herintegratie van kinderen en jongeren die slachtoffer zijn geworden van de burgeroorlog, o.a. kindsoldaten, in de zuidelijke en oostelijke provincies	297.385,56		297.385,56		238.483,73	238.483,73	0,00
SLE-03.2	Bevordering voedselzekerheid, zelfredzaamheid en wederopbouw gemeenschapsstructuren in Forecaria, Guinee, en Kambia, Sierra Leone		104.500,00	104.500,00		104.500,00	104.500,00	0,00
SLE-03.3	Gezondheidszorgprogramma (herstel ziekenhuisfaciliteiten en ondersteuning primaire, secundaire en tertiaire gezondheidszorg) in Kailahun		269.500,00	269.500,00		162.441,75	162.441,75	82.950,00
SLE-03.4	Rehabilitatie water- en sanitatievoorzieningen ter ondersteuning van teruggekeerde vluchtelingen en ontheemden, alsmede lokale bevolking, in Bombali		62.700,00	62.700,00		62.700,00	62.700,00	0,00
SLE-03.5	Rehabilitatie van gemeenschapsstructuren ter ondersteuning van vredesopbouw en van herintegratie van teruggekeerde vluchtelingen en ontheemden in het district Kono		28.647,00	28.647,00		25.259,84	25.259,84	0,00
SLE-03.6	Hulp aan slachtoffers van seksueel geweld tegen vrouwen, met name voor teruggekeerde vluchtelingen en ex-strijders, in Lungu, Waterloo en Yengema		83.600,00	83.600,00		66.880,00	66.880,00	16.720,00

Bijlage 1. Overzicht projecten

nummer	projecten omschrijving	toewijzingen			uitkeringen			saldo
		tot 1.1.2003	in 2003	totaal	tot 1.1.2003	in 2003	totaal	per 31.12.2003
Tanzania								
TZA-01.5	Jeugdcentrum met diverse vakscholings- en trainingsprogramma's voor Burundese adolescenten in het district Kibondo, de regio Kigoma en het kamp Karago	41.592,13	-6.688,00	34.904,13	40.731,61	-6.688,00	34.043,61	0,00
TZA-02.1	Gezondheidszorgvoorzieningen voor Congolese vluchtelingen in het kamp Nyaragusu	60.892,77	-448,00	60.444,77	60.779,71	-448,00	60.331,71	0,00
TZA-03.1	Gemeenschapsvoorzieningen voor Congolese vluchtelingen in het kamp Nyaragusu	61.504,00		61.504,00		54.593,05	54.593,05	0,00
TZA-03.2	Gezondheidszorgvoorzieningen voor Congolese vluchtelingen in het kamp Nyaragusu	36.300,00		36.300,00		32.196,68	32.196,68	0,00
TZA-03.3	Gemeenschapsvoorzieningen voor Congolese vluchtelingen in de kampen Lugufu I en II	34.650,00		34.650,00		30.733,92	30.733,92	0,00
TZA-04.5	Programma voor het verbeteren van gezondheid en psychosociaal welzijn van Burundese adolescente vluchtelingen door activiteiten op het gebied van onderwijs, gezondheid, voorlichting en training in kampen in de Kigoma-regio		126.796,00	126.796,00				126.796,00
Totaal Afrika		3.156.434,11	4.609.643,50	7.766.077,61	1.385.752,54	4.473.157,98	5.858.910,52	1.511.812,89

Bijlage 1. Overzicht projecten

nummer	projecten omschrijving	toewijzingen			uitkeringen			saldo
		tot 1.1.2003	in 2003	totaal	tot 1.1.2003	in 2003	totaal	per 31.12.2003
AZIE								
Afghanistan								
AFG-96.8	Aanleg en herstel van infrastructuur en ondersteuning van de voedselproductie ter voorbereiding van de terugkeer van vluchtelingen naar oostelijk, westelijk en centraal gelegen gebieden in Afghanistan	1.407.724,00		1.407.724,00	1.401.656,75		1.401.656,75	5.557,07
AFG-00.1	Rehabilitatie- en reïntegratieprogramma voor teruggekeerde Afghaanse vluchtelingen in de provincies Paktia, Logar en Kabul	737.574,36	-41.351,60	696.222,76	687.137,02		687.137,02	0,00
AFG-00.2	Micro-projecten ter bevordering van sociaal-economisch herstel en terugkeer van Afghaanse vluchtelingen in de provincies Kabul, Logar en Paktia	799.017,00	26.713,00	825.730,00	800.283,75		800.283,75	25.446,25
AFG-00.3	Herstel drinkwater- en sanitaire voorzieningen en gezondheidsvoorlichting voor lokale bevolking en teruggekeerde vluchtelingen in Uruzgan	65.752,75	-4.208,00	61.544,75	65.847,92	281,08	66.129,00	-1.358,00
AFG-00.4	Gemeenschapsontwikkeling voor terugkerende vluchtelingen, ontheemden en lokale bewoners in Kabul	93.868,98	-3.898,80	89.970,18	86.446,52	570,75	87.017,27	0,00
AFG-01.1	Rehabilitatie en reïntegratie voor teruggekeerde Afghaanse vluchtelingen in de provincies Paktia, Logar en Kabul	736.213,02		736.213,02	579.898,00		579.898,00	87.231,02
AFG-01.6	Formeel en informeel onderwijs ter ondersteuning van wederopbouw en ter bevordering van terugkeer van Afghaanse vluchtelingen vanuit Pakistan in Kunar, Khost, Nangarhar en Laghman	205.451,65	-7.048,05	198.403,60	203.681,97	-7.048,05	196.633,92	0,00
AFG-02.3	Herstel en uitbreiding van de basisgezondheidszorg voor terugkerende vluchtelingen en ontheemden in Kandahar en Uruzgan	95.000,00	95.000,00	190.000,00	95.055,00	95.055,00	190.110,00	0,00
AFG-03.1	Rehabilitatie en reïntegratie voor teruggekeerde Afghaanse vluchtelingen in de provincies Paktia, Logar en Kabul	105.000,00		105.000,00				105.000,00
AFG-03.2	Veterinair ontwikkelingsprogramma voor teruggekeerde Afghaanse vluchtelingen en ontheemden in Garabagh district		77.923,00	77.923,00		73.247,00	73.247,00	0,00
AFG-03.4	Geïntegreerd gemeenschapsontwikkelingsprogramma voor terugkerende vluchtelingen, ontheemden en lokale bewoners in district 8, Kabul		80.000,00	80.000,00		72.617,36	72.617,36	0,00

Bijlage 1. Overzicht projecten

<u>projecten</u>		<u>toewijzingen</u>			<u>uitkeringen</u>			<u>saldo</u>
<u>nummer</u>	<u>omschrijving</u>	<u>tot 1.1.2003</u>	<u>in 2003</u>	<u>totaal</u>	<u>tot 1.1.2003</u>	<u>in 2003</u>	<u>totaal</u>	<u>per 31.12.2003</u>
AFG-03.5	Bibliotheekvoorzieningen voor middelbare scholen op het platteland van Afghanistan	35.175,00		35.175,00		31.733,83	31.733,83	0,00
AFG-03.6	Formeel en informeel onderwijs ter ondersteuning van de wederopbouw en ter bevordering van de terugkeer van Afghaanse vluchtelingen vanuit Pakistan in de provincies Kunar, Khost, Nangarhar, Laghman en Nooristan	70.928,00		70.928,00	14.358,91	50.849,42	65.208,33	0,00
AFG-04.1	Ondersteuning van de rehabilitatie van essentiële voorzieningen voor de reïntegratie van teruggekeerde vluchtelingen in centraal en oostelijk gelegen provincies, waaronder Paktia, Logar en Kabul		85.000,00	85.000,00				85.000,00
AFG-04.5	Aanleg en uitbreiding van informatievoorzieningen voor middelbare scholen door ondersteuning van bibliotheken in Afghanistan en Pakistan		34.381,00	34.381,00				34.381,00
AFG-04.6	Informeel onderwijs ter ondersteuning van de wederopbouw en ter bevordering van de terugkeer van Afghaanse vluchtelingen vanuit Pakistan in de provincies Kunar, Khost, Nangarhar, Laghman en Nooristan		49.500,00	49.500,00		7.048,05	7.048,05	42.451,95
AFG-04.7	Antropologisch onderzoek, 'Transnational networks and sustainable reintegration', in het kader van vluchtelingenterugkeer in Afghanistan		50.000,00	50.000,00				50.000,00
Indonesië								
IDN-02.2	Geïntegreerd gezondheidszorgprogramma voor ontheemden en lokale bevolking in de provincies Noord-Maluku, Maluku en Noord-Sulawesi	1.790.250,00		1.790.250,00	869.272,71	369.514,38	1.238.787,09	316.000,00
IDN-02.3	Aanleg en verbetering van water-, sanitatie- en onderwijsvoorzieningen en inkomstenverbetering voor ontheemden en lokale gemeenschappen, alsmede capaciteitsopbouw voor ontwikkelingsorganisaties op Ambon en Seram	329.838,00	-630,00	329.208,00	287.435,40	-630,00	286.805,40	0,00
IDN-03.1	Versterking van de bestaanszekerheid en leefomstandigheden van kwetsbare ontheemden en andere door het conflict getroffen groepen in Atjeh	104.584,00		104.584,00		94.332,33	94.332,33	0,00
IDN-03.3	Rehabilitatie van infrastructuur ter bevordering van duurzame terugkeer en reïntegratie van ontheemden op Seram		247.513,00	247.513,00		130.665,05	130.665,05	116.847,95
IDN-03.4	Jeugdparticipatie en -activiteitenproject voor ontheemde, terugkerende en lokale jongeren op verschillende lokaties in de Noordelijke Molukken		59.510,00	59.510,00		56.538,37	56.538,37	0,00

Bijlage 1. Overzicht projecten

nummer	projecten omschrijving	toewijzingen			uitkeringen			saldo
		tot 1.1.2003	in 2003	totaal	tot 1.1.2003	in 2003	totaal	per 31.12.2003
India								
IND-01.1	Geestelijke gezondheidszorg voor Tibetaanse vluchtelingen in Dharamsala	49.039,12	-30.527,58	18.511,54	49.039,12	-30.527,58	18.511,54	0,00
Irak								
IRQ-01.1	Orthopedische ondersteuning en rehabilitatie van gehandicapte oorlogsslachtoffers in Sulaimaniya governorate, Iraaks Koerdistan	315.167,57		315.167,57	164.817,69	137.780,18	302.597,87	0,00
IRQ-01.2	Geïntegreerd anti-mijnenprogramma voor de Koerdische rurale bevolking in de provincies Erbil en Sulaimaniyah	819.020,16		819.020,16	624.296,50	180.151,29	804.447,79	0,00
IRQ-03.1	Orthopedische ondersteuning en rehabilitatie van gehandicapte oorlogsslachtoffers in Sulaimanya governorate, Iraaks Koerdistan		107.000,00	107.000,00		105.831,13	105.831,13	0,00
IRQ-03.2	Geïntegreerd anti-mijnenprogramma voor de Koerdische rurale bevolking in Kirkuk	78.050,00	726.250,00	804.300,00		410.242,23	410.242,23	345.375,00
IRQ-03.3	Toezicht op protectie en goede behandeling van vluchtelingen en ontheemden in Irak		50.000,00	50.000,00		50.040,00	50.040,00	0,00
IRQ-03.4	Noodhulp voor Iraakse vluchtelingen als gevolg van de oorlogssituatie in Irak, in Jordanië en/of andere buurlanden van Irak, mogelijk ook in Irak zelf		100.000,00	100.000,00		100.000,00	100.000,00	0,00
Israel/Palestijnse Autoriteit Territorium								
ISR/PAT-03.1	Juridisch project ter ondersteuning van de bescherming van rechten van Palestijnse vluchtelingen in Bethlehem	42.000,00		42.000,00		37.015,25	37.015,25	0,00
ISR/PAT-04.1	Juridisch project ter ondersteuning van de bescherming van rechten van Palestijnse vluchtelingen in Bethlehem		42.500,00	42.500,00				42.500,00
Kirgizië								
KIR-03.1	Rehabilitatie en integratie van vluchtelingen door ondersteuning van kleine landbouwactiviteiten en vakscholing aan groepen uit Tadzjikistan in Chui		41.780,00	41.780,00		41.780,00	41.780,00	0,00
Libanon								
LEB-03.1	Psycho-sociale ondersteuning, educatie en recreatie voor Palestijnse vluchtelingenkinderen in de kampen in het zuiden van Libanon		38.000,00	38.000,00		38.030,40	38.030,40	0,00
LEB-03.2	Project voor onderwijs en therapeutische behandeling voor meervoudig gehandicapte Palestijnse vluchtelingenkinderen in Mar Elias vluchtelingenkamp		40.000,00	40.000,00		40.032,00	40.032,00	0,00
Nepal								
NEP-02.3	Distributie van kleding voor Bhutaanse vluchtelingen in het kader van het Refugee Assistance Program in Jhapa en Morang	65.300,00	-3.334,58	61.965,42	65.300,00	-3.334,58	61.965,42	0,00

Bijlage 1. Overzicht projecten

nummer	projecten omschrijving	toewijzingen			uitkeringen			saldo
		tot 1.1.2003	in 2003	totaal	tot 1.1.2003	in 2003	totaal	per 31.12.2003
NEP-03.1	Zonne-energieproject voor Bhutaanse vluchtelingen in Jhapa		40.000,00	40.000,00		40.000,00	40.000,00	0,00
Pakistan								
PAK-00.6	Voortgezet onderwijs voor Afghaanse vluchtelingenmeisjes in Peshawar	30.937,83		30.937,83	26.946,28		26.946,28	-98,47
PAK-01.5	Noodhulpprogramma voor nieuw-aangekomen Afghaanse vluchtelingen in North West Frontier Province	289.284,89	-4.793,00	284.491,89	281.523,14	-4.793,00	276.730,14	-4.793,00
PAK-02.2	Ondersteuning en uitbreiding van vrouwenonderwijs voor Afghaanse vluchtelingen in de kampen in North West Frontier Province via docententraining, distributie van onderwijsmateriaal en capaciteitsopbouw van Afghaanse vrouwen	414.000,00		414.000,00	244.507,06	133.056,71	377.563,77	0,00
PAK-02.3	Pluimveehoudertraining en inkomstenverwerving voor Afghaanse vluchtelingenvrouwen in New Shamshatoo en Akora Khattak, North West Frontier Province	54.000,00	-3.173,00	50.827,00	47.489,00		47.489,00	-3.173,00
PAK-03.1	Preventieve en curatieve gezondheidszorg voor Afghaanse vluchtelingen in North West Frontier Province met speciale aandacht voor o.a. malariabestrijding en gezinsplanning	52.500,00		52.500,00		44.088,10	44.088,10	0,00
PAK-03.2	Ondersteuning en uitbreiding van vrouwenonderwijs voor Afghaanse vluchtelingen in de kampen in North West Frontier Province via docententraining, distributie van onderwijsmateriaal en capaciteitsopbouw van Afghaanse vrouwen	84.000,00		84.000,00		73.321,78	73.321,78	0,00
PAK-04.2	Ondersteuning en uitbreiding van vrouwenonderwijs voor Afghaanse vluchtelingen in de kampen in North West Frontier Province via docententraining, distributie van onderwijsmateriaal en capaciteitsopbouw van Afghaanse vrouwen		68.000,00	68.000,00				68.000,00
PAK-04.4	Verbeteren van fysieke en mentale gezondheid van Afghaanse vrouwen en bevordering van hun deelname aan besluitvorming inzake terugkeer en reïntegratie in Kurram Agency		85.000,00	85.000,00				85.000,00
PAK-04.5	Programma ter ondersteuning van vluchtelingenterugkeer en duurzame reïntegratie in Afghanistan		45.589,00	45.589,00				45.589,00
Sri Lanka								
SRL-02.1	Mijnpreventie voor teruggekeerde ontheemden en vluchtelingen en lokale bevolking in district Mannar	40.000,00	-1.210,00	38.790,00	40.032,00	-1.210,00	38.822,00	0,00

Bijlage 1. Overzicht projecten

projecten		toewijzingen			uitkeringen			saldo
<u>nummer</u>	<u>omschrijving</u>	<u>tot 1.1.2003</u>	<u>in 2003</u>	<u>totaal</u>	<u>tot 1.1.2003</u>	<u>in 2003</u>	<u>totaal</u>	<u>per 31.12.2003</u>
SRL-03.1	Mijnpreventie voor teruggekeerde ontheemden en vluchtelingen en lokale bevolking in district Batticaloa		36.000,00	36.000,00		34.028,96	34.028,96	0,00
SRL-03.2	Vredesopbouw- en verzoeningsprogramma voor terugkerende ontheemden en lokale bevolking in district Mannar		104.500,00	104.500,00		104.500,00	104.500,00	0,00
Thailand								
THA-01.4	Ondersteuning van de Mae Tao kliniek en begeleiding van alleenstaande kinderen in Umpien Mai	50.331,05		50.331,05	46.347,45	3.884,95	50.232,40	0,00
THA-02.1	Onderhoud van sanitaire en watervoorzieningen, van scholen en klinieken voor Birmese (Karenni) vluchtelingen in drie kampen, in de provincie Mae Hong Son	102.584,00		102.584,00	50.694,60	38.046,15	88.740,75	0,00
THA-03.1	Sanitatie en watervoorziening, onderhoud van infrastructuur en energiebesparende activiteiten voor Birmese (Karenni) vluchtelingen in Mae Hong Son		82.588,00	82.588,00		42.658,07	42.658,07	39.929,93
THA-03.2	Noodhulp- en distributieprogramma voor Birmese vluchtelingen in het grensgebied met Birma		78.375,00	78.375,00		62.700,00	62.700,00	15.675,00
THA-03.3	Distributie van lesmateriaal, leermiddelen en bouw materiaal voor scholenherstel voor Karen vluchtelingenkinderen in Mae La		14.000,00	14.000,00		14.000,00	14.000,00	0,00
THA-03.4	Medische noodhulp en preventieve gezondheidszorg voor ontheemden in Mae Sot (Thailand) en Karen, Karenni en Mon States (Birma)		63.000,00	63.000,00		60.739,21	60.739,21	0,00
THA-03.5	Programma voor begeleiding van alleenstaande kinderen in Umpiem Mai, verbetering en onderhoud van de Mae Tao kliniek, Mae Sot, en curatieve en preventieve medische zorg in Ler Per Her (Birma)		25.600,00	25.600,00		26.088,24	26.088,24	0,00
Turkije								
TUR-01.2	Capaciteitsopbouw op lokaal en nationaal niveau ter ondersteuning van protectie en directe hulpverlening aan vluchtelingen in de zuid-oostelijke provincies in Turkije	680.331,80	-680.331,80	0,00				0,00
TUR-03.1	Vakopleidingen, psycho-sociale begeleiding en medische zorg voor ontheemde vrouwen in Mersin		50.000,00	50.000,00				50.000,00
TOTAAL AZIE		8.335.199,18	1.863.215,59	10.198.414,77	5.330.410,04	2.752.924,06	8.083.334,10	1.550.561,70

Bijlage 1. Overzicht projecten

projecten		toewijzingen			uitkeringen			saldo
<u>nummer</u>	<u>omschrijving</u>	<u>tot 1.1.2003</u>	<u>in 2003</u>	<u>totaal</u>	<u>tot 1.1.2003</u>	<u>in 2003</u>	<u>totaal</u>	<u>per 31.12.2003</u>
EUROPA								
Azerbeidjan								
AZE-02.1	Irrigatie- en drinkwatervoorziening voor ontheemden in acht gemeenschappen in Lachin Wintergrounds	90.000,00	-360,00	89.640,00	85.321,03	-360,00	84.961,03	0,00
AZE-03.1	Irrigatie- en drinkwatervoorziening voor ontheemden in acht gemeenschappen in Lachin Wintergrounds		90.000,00	90.000,00		82.240,73	82.240,73	0,00
Bosnië-Herzegovina								
B&H-02.5	Gemeenschapsreïntegratie door kleinschalige inkomstenverwervende en verzoeningsprojecten ter ondersteuning van terugkeer van minderheden in het kader van het Bosnian Women's Initiative	92.446,00	-477,42	91.968,58	92.501,00	-477,42	92.023,58	0,00
B&H-03.1	Gemeenschapsopbouw- en ontwikkelingsprogramma voor vluchtelingen, ontheemden en terugkerenden in Republika Srpska	69.025,00		69.025,00		69.080,00	69.080,00	0,00
B&H-03.2	Capaciteitsversterking van de multi-etnische landbouwcoöperatie Srebrenica ter bevordering van duurzame reïntegratie van teruggekeerde ontheemden en van marktgerichte landbouwproductie in Republika Srpska		100.137,00	100.137,00				100.137,00
B&H-03.3	Ontmoetings- en uitwisselingscentrum voor ontheemden, lokale bevolking en terugkerende in Srebrenica	12.500,00		12.500,00		12.510,00	12.510,00	0,00
B&H-03.4	Psycho-sociale zorg, medische controle en ondersteuning bij terugkeer van ontheemde vrouwen in Tuzla	17.993,00		17.993,00		18.007,39	18.007,39	0,00
B&H-03.5	Sociale en economische reïntegratie van gemeenschappen van terugkerende minderheden door kleinschalige inkomstenverwervende en gemeenschapsprojecten in Republika Srpska		80.342,00	80.342,00		80.397,00	80.397,00	0,00
B&H-04.1	Gemeenschapsopbouw- en ontwikkelingsprogramma voor vluchtelingen, ontheemden en terugkerenden in Republika Srpska		65.000,00	65.000,00				65.000,00
B&H-04.3	Ontmoetings- en uitwisselingscentrum voor ontheemden, lokale bevolking en terugkerenden in Srebrenica		10.000,00	10.000,00				10.000,00
Federale Republiek Joegoslavië / Servië en Montenegro								
FRY-02.3	Inkomstenverwervende activiteiten voor 60 vluchtelingengezinnen in het kader van lokale integratie in Vojvodina en Groot-Belgrado	55.000,00	-2.525,00	52.475,00	51.040,80	-2.525,00	48.515,80	0,00

Bijlage 1. Overzicht projecten

nummer	projecten omschrijving	toewijzingen			uitkeringen			saldo
		tot 1.1.2003	in 2003	totaal	tot 1.1.2003	in 2003	totaal	per 31.12.2003
FRY-03.1	Gemeenschapsofbouw- en integratieprogramma voor vluchtelingen en ontheemden in Vojvodina en Centraal Servië	89.837,00		89.837,00		89.892,00	89.892,00	0,00
FRY-03.2	Inkomstenverwervende activiteiten voor 72 ontheemden- of vluchtelingengezinnen en lokale gezinnen in Kursumlija		60.000,00	60.000,00		50.776,25	50.776,25	0,00
FRY-03.3	Gezondheidsvoorlichting voor 1000 ontheemden Roma-kinderen gericht op verbetering van hun gezondheidstoestand		33.250,00	33.250,00		32.544,82	32.544,82	0,00
FRY-03.5	Financiële steun en training aan kleine vrouwengroepen in het kader van het Kosovo Women's Initiative ter bevordering van de rechten van vrouwen en minderheden in Kosovo		69.295,00	69.295,00		69.350,00	69.350,00	0,00
USM-04.1	Gemeenschapsofbouw- en integratieprogramma voor vluchtelingen en ontheemden in Vojvodina en Centraal Servië		85.568,00	85.568,00				85.568,00
Georgië								
GEO-03.1	Microkredietprogramma voor ontheemden en de lokale bevolking door inkomstenverwervende activiteiten in Samegrelo, Imereti, Guria en Adjarië		79.937,00	79.937,00		72.706,92	72.706,92	0,00
GEO-03.2	Sociaal rehabilitatieprogramma voor kwetsbare ontheemden door inkomstenverwervende activiteiten in Samegrelo en Imereti		40.000,00	40.000,00		36.310,20	36.310,20	0,00
GEO-04.1	Sociale ondersteuning van extreem kwetsbare ontheemden en ontwikkeling van de charitatieve cultuur binnen de particuliere sector in Georgië		50.000,00	50.000,00		50.040,00	50.040,00	0,00
Kroatië								
KRO-01.3	Landbouwproject ter ondersteuning van duurzame terugkeer en wederopbouw van de rurale economie in Dalmatië/Lika, West-Slavonië en Kordun/Banovica	1.387.773,97	-6.418,20	1.381.355,77	1.419.413,78	-6.382,20	1.413.031,58	0,00
KRO-03.1	Psychosociale zorg, educatie en recreatie voor vluchtelingen en ontheemden in Cepin en Zagreb	11.810,00		11.810,00		11.819,44	11.819,44	0,00
KRO-03.2	Landbouwproject ter ondersteuning van duurzame terugkeer en wederopbouw van de landbouweconomie in Dalmatië		71.265,00	71.265,00		69.753,04	69.753,04	0,00
Rusland								
RUS-02.1	Medisch, sociaal en psychosociaal programma voor Tsjetsjeense ontheemden in Ingoesetië en Tsjetsjenië	94.840,07		94.840,07	47.420,03		47.420,03	47.420,04
RUS-03.1	Aanvullende voeding voor 2.130 Tsjetsjeense ontheemde kinderen via een dagelijkse schoolmaaltijd in Ingoesetië		57.000,00	57.000,00		54.994,05	54.994,05	0,00

Bijlage 1. Overzicht projecten

<u>nummer</u>	<u>projecten</u> <u>omschrijving</u>	<u>toewijzingen</u>			<u>uitkeringen</u>			<u>saldo</u>
		<u>tot 1.1.2003</u>	<u>in 2003</u>	<u>totaal</u>	<u>tot 1.1.2003</u>	<u>in 2003</u>	<u>totaal</u>	<u>per 31.12.2003</u>
RUS-03.2	Onderwijs- en vakscholingsprogramma voor Tsjetsjeense ontheemde kinderen in Ingoesetië		60.000,00	60.000,00		55.791,13	55.791,13	0,00
RUS-03.3	Noodhulp gezondheidszorgproject voor Tsjetsjeense ontheemden op diverse lokaties in Ingoesetië en Tsjetsjenië		320.000,00	320.000,00		140.055,00	140.055,00	180.000,00
TOTAAL EUROPA		1.921.225,04	1.262.013,38	3.183.238,42	1.695.696,64	986.523,35	2.682.219,99	488.125,04

Bijlage 1. Overzicht projecten

<u>projecten</u>		<u>toewijzingen</u>			<u>uitkeringen</u>			<u>saldo</u>
<u>nummer</u>	<u>omschrijving</u>	<u>tot 1.1.2003</u>	<u>in 2003</u>	<u>totaal</u>	<u>tot 1.1.2003</u>	<u>in 2003</u>	<u>totaal</u>	<u>per 31.12.2003</u>
LATIJS AMERIKA								
Colombia								
COL-00.4	Noodhulp- en rehabilitatieproject voor ontheemden in Ibagué	52.569,98	-1.642,00	50.927,98	52.569,98	-1.642,00	50.927,98	0,00
COL-03.1	Noodhulp- en rehabilitatieprogramma voor 120 ontheemde gezinnen in Florencia	70.000,00		70.000,00	70.000,00		70.000,00	0,00
COL-03.2	Fonds voor kleine projecten voor vluchtelingen en ontheemden in Colombia		73.150,00	73.150,00		58.520,00	58.520,00	14.630,00
COL-03.3	Bescherming en begeleiding van kwetsbare ontheemden binnen het kader van het Humanitarian Action Plan 2003		150.000,00	150.000,00		150.000,00	150.000,00	0,00
COL-03.4	Ondersteuning van ontheemden in Colombia		65.000,00	65.000,00		52.000,00	52.000,00	13.000,00
COL-03.5	Bescherming van mensenrechtenorganisaties en ontheemden door fysieke aanwezigheid van en begeleiding door vrijwilligers		28.022,00	28.022,00		31.339,95	31.339,95	0,00
Guatemala								
GTM-03.1	Landbouwproject voor teruggekeerde vluchtelingen, gedemobiliseerde verzetsstrijders en lokale bevolking in Solola en Suchitepéquez	46.550,00		46.550,00		41.995,70	41.995,70	0,00
TOTAAL LATIJS AMERIKA		169.119,98	314.530,00	483.649,98	52.569,98	402.213,65	454.783,63	27.630,00
TOTAAL GENERAAL		13.581.978,31	8.049.402,47	21.631.380,78	8.464.429,20	8.614.819,05	17.079.248,24	3.578.129,63

Bijlage 2: Overzicht projecten

VIJFJAARSOVERZICHT

	2003	2002	2001	2000	1999
	€ 000	€ 000	€ 000	€ 000	€ 000
<u>Staat van baten en lasten</u>					
Baten uit eigen fondsenwerving	3.995	4.067	6.058	5.138	3.922
Kosten eigen fondsenwerving	717-	798-	868-	768-	703-
Resultaat eigen fondsenwerving	3.278	3.269	5.190	4.370	3.219
Aandeel in gezamenlijke acties	1.150	275	341	18	5.323
Aandeel in acties van derden	2.500	2.269	1.815	2.078	2.247
Beschikbaar uit fondsenwerving	6.928	5.813	7.346	6.466	10.789
Overheidsbijdragen	1.863	3.419	7.624	3.724	3.603
Resultaat beleggingen	126	196	240	200	174
Totaal beschikbaar voor doelstelling	8.917	9.428	15.210	10.390	14.566
Voorlichting/ bewustmaking	557	495	666	517	434
Hulp voor vluchtelingen	7.974	9.242	13.477	10.500	12.128
Uitvoeringskosten eigen organisatie	314	268	128	139	96
Totaal besteed aan doelstelling	8.845	10.005	14.271	11.156	12.658
Saldo	72	577-	939	766-	1.908
Mutatie fonds activa bedrijfsvoering	1	16	30-	6	6-
Mutatie continuïteitsreserve	136-	136-	136-	68-	
Mutatie vrij besteedbaar eigen vermogen voor projecten	413-	577-	939	1.372	224-
Mutatie vrij besteedbaar vermogen	548-	697-	773	1.310	230-
<u>Kengetallen</u>					
Vrij besteedbaar vermogen voor projecten in € 000	2.973	3.521	4.218	3.445	2.135
Totaal kosten in € 000	1.588	1.560	1.662	1.423	1.233
"Kosten eigen fondsenwerving" in % van "Baten uit eigen fondsenwerving"	17,95	19,62	14,33	14,94	17,93
"Kosten eigen fondsenwerving" in % van "Totaal beschikbaar voor doelstelling"	8,04	8,46	5,71	7,39	4,83
"Totaal kosten" in % van "Totaal beschikbaar voor doelstelling"	17,81	16,55	10,93	13,70	8,46
"Totaal kosten" in % van "Hulp voor vluchtelingen"	19,91	16,88	12,33	13,55	10,17
Hulp voor vluchtelingen (1999 = 100 %)	66	76	111	87	100

Bijlage 3: Samenstelling organen Stichting Vluchteling

Beschermvrouwe H.M. Koningin Beatrix

Raad van Toezicht

op persoonlijke titel

Prof drs E. van Thijn, *voorzitter*

Humanistisch Verbond

A. Eikenaar, *secretaris en vice-voorzitter*

Bisschoppenconferentie van de R.K.-Kerkprovincie in Nederland

G.T.F. Eskens

Nederlandse Rode Kruis

vacature

Samen op Weg Kerken

Prof dr D. van Norren

J. Slob

Kerkinactie

Ir I.K. Schat

Nederlandse Vrouwen Raad

Mw M. Pfeiffer (tot 1 juni 2003)

Mw J. Dinçelek-Lettinga (vanaf 26 november 2003)

Christelijk Nationaal Vakverbond

G.H. Terpstra

Federatie Nederlandse Vakbeweging

L.J. de Waal

Raad van de Centrale Ondernemingsorganisaties

W. Ruijgrok

Stichting voor Vluchteling-studenten UAF

K. Bleichrodt

United Nations High Commissioner for Refugees [waarnemer]

D. Kramers

Bijlage 3: Samenstelling organen Stichting Vluchteling

Bestuur

Voorzitter

Mr M.J.E.M. Jager (*op persoonlijke titel*)

Vice-voorzitter

Mr A. Duijser (*op persoonlijke titel*)

Secretaris

Mr S.E.J.M. van Voorst tot Voorst (*op persoonlijke titel*)

Penningmeester

Drs H.J. Vriesendorp (*op persoonlijke titel*)

Namens de R.K. Sector

Mw B. Noorman

(*Cordaid/Mensen in Nood*)

Namens de Prot.Chr. sector

J.N. Willemse

(*Kerkinactie*)

Namens de vakcentrales

E. Jongsmā (tot 26 november 2003 – vacature)

(*Christelijk Nationaal Vakverbond*)

[plv] vacature

(*Federatie Nederlandse Vakbeweging*)

Namens de overige in de Raad vertegenwoordigde organisaties

Mw A. Schiebergen-Zeilstra (tot 26 november 2003)

(*Nederlandse Vrouwen Raad*)

Mw M. Meijer (vanaf 26 november 2003)

Humanistisch Overleg Mensenrechten

Drs T. Huijzer

(*Nederlandse Rode Kruis*)

J.A.J. de Graaf [plv]

(*Nederlandse Rode Kruis*)

Bijlage 3: Samenstelling organen Stichting Vluchteling

Bureau

Directeur

Drs K. Keuning (directeur tot en met 17 februari 2003)
Drs A.T.S. Claassen (waarnemend directeur tot 15 augustus 2003)
Drs C.A.J.M. Ceelen (directeur vanaf 15 augustus 2003)

Financiële administratie

Mw G. van der A-van Marle

Fondsenwerving en voorlichting

Drs A.T.S. Claassen (*hoofd*)
Mw drs E.C.C. van Os
Mw P. Breur
Mw ir W.M. Koene
Mw I. de Ruiter
Mw. S.B. Smit (vanaf 10 november 2003)
Mw. T. Hofstee (*stagiaire*)
Mw. T. van der Sloot (*stagiaire*)

Projecten

Ing J.F. Timmer (tijdelijk hoofd tot 1 juli 2003)
Drs J.G. Habraken
Mw ir E.A.J. Volkert-de Wit
H.M.C. van der Lee
ir G.J. Esselink (tijdelijk, van 1 april 2003 tot 31 december 2003)

Secretariaat

Mw J.P. de Jager-Kabel
Mw K. de Vries
Mw H. Ong Alok (tot 1 augustus 2003)

Een vluchteling is een persoon die zijn land heeft verlaten uit vrees voor vervolging wegens ras, godsdienst, nationaliteit, politieke overtuiging of het behoren tot een sociale groep dan wel uit lijfsbehoud voor (burger)oorlog of ernstige verstoringen van de openbare orde.

Conventie van Genève, 1951 en Verdrag van Addis Abeba, 1969.

Stadhouderslaan 28
2517 HZ Den Haag

telefoon: 070 346 89 46

fax: 070 361 57 40

e-mail: info@vluchteling.org

internet: www.vluchteling.org

giro 999

